

MA PAULUS KA IIL SAGEL AMA KRISTENKENA VET MA KORIN

¹⁻² Ngua ma Paulus i ngua iil sagel ngen ama Slurlka aa uis pet ma Korin. I ama Slurlka i murl ka mu ngua ip ngua dai aa Aposel na ngua. I maikka aa narliip ip ngua tit naset ma Iesus Kristus aa tuaqevap. De ngua, i ngua iil i qurli guak ma Sustanis ke na ngua, de uun deraqen ne ama atlu sagel ngen. I mekai auur a Slurlka ma Iesus Kristus ka mu ngen ip ngen dai diiv aa qaqet na ngen. Taqurla be ngen a ngen i lu ngen a mai ver ama qerleng mai i ra tit naset ma Iesus Kristus auur a Slurlka, dai maikka rat drlem ai qa dai ama Slurlka bareq a ra de qerlka ngen auut, auur a Slurlka qatias.

³ De maikka ngu nen ama Slurlka iv aa arlem ama slurlnget bareq a ngen. De maikka ngu narliip ke rekmet iv ama uupka de a ngen a rlan. I ngu narliiv a uut Mam ngen auur a Slurlka ma Iesus Kristus, dai diiv iane qurl a ngen te liirang aa.

⁴ I ngua, dai maikka ai de vetpet ngua taqen ne ama atlu sagel ama Ngemumaqa bareq a ngen. I gua arlias naver a ngen, be maikka ngua taqen ne ama atlu sagel ka i raquarli qa quarl te aa arlem i nget peviit bareq a ngen i raquarli qurli ngen mene ma Iesus Kristus.

⁵⁻⁶ I maikka ma Iesus dai sa qa rekmet ba ngen iv a ngen aatmires dai buuves ne ama Ngemumaqa

aa tekmeriirang; be maikka quasiq ai ngen mit puuqas ne a qerang ama atliirang nagel ama Ngemumaqa. I maikka qa qurl a ngen te ama atdrlem, be maikka mager ip ngene su ama qaqet sevet liirang aa ne ama saikngias nagel ama Ngemumaqa. I ama lengi nagel ma Kristus i sa ngua sil na nget bareq a ngen, dai sa ngen daneng a nget be maikka ngen druaqen ka ver a ngen a mugunes.

⁷ Taqurla, be sa ngen daneng ama dlek iirang i iirang peviit de ngen ama saikngias nagel ama Qevepka ama Glasingaqa be maikka kurli ngen maget de quasiq ama ngilka ver a ngen a tuaqevep sevet liirang aa; be qurli ngen, de ngenem ngim ip ngenet lu auur a Slurlka ma Iesus Kristus aa nirlaqa ip diip ke guirl.

⁸ Be diip ma Iesus Kristus ke raneng a ngen be diip ke se madlek na ngen per ama niirl mai ip deng pet luqa ama nirlaqa i diip ke guirl, de diiv uuret lu qa. De vet luqa ama nirlaqa dai diip ke lu ngen ai ama seserl ngen be diip kuasik ka raarl na ngen per ama lengi.

⁹ I ama Ngemumaqa dai qatikka ama revanka, be quasik mager ip ke guirltik per a nas dap mager iv uut tu auur a qevep sever a qa. Be maikka qa, qe ruirl se uut de qa mu uut, iv uure iames, i uut ne aa Uimka i auur a Slurlka ma Iesus Kristus.

Iari Ra Tit Puuqas

¹⁰ Gua rluavik, maikka ngu narliip ngene narli gua lengi. I maikka ne ma Iesus Kristus auur a Slurlka aa dlek dai ngu nen ngen ip mager ip ngene tekmet ne ama Slurlka aa rletki ne ama tuaqevep ama quanas nget. I quasik ngu narliip

ngene sikmet nanas i raquarli buup buup ne ama lengi iirang peleses na ngen. Dap ngu nen ngen ip kurli ngen i ama quanases met ngen de ngen a ngen a tuagevep ama quanases nget be maikka aiv ama rleriirang dai ngene iing demna niirang iv ama rletki ama quanaski kur ama Slurlka aa Lengi i qa qurl a uut.

¹¹ Gua rluavik, ngua taqen taqurla i raquarli medu iari ra men navet ma Klauqi ara liinka, be ra sil ba ngua sever a ngen. I ra taqen ai ngen deraarl metna ne iarang ama lengiirang.

¹² Dai maikka diip ngu reqerl a ngen ne lunger iara ama lengi. I sa ngu narli ai ngen mai ngen deraarl i aiv iak dai qa ruqun ma', "Ngu, dai gua barlka ma Paulus be ngua tit kur aa lengi." De qerlka aiv iak dai aa lengi madlek ma', "Dap ngua dai gua Barlka ma Apolos be ngua tit kur aa lengi."

Dav aiv iak dai aa lengi ama dlek pem nget de qa taqen ma', "Ngu, dai ngua tit kut ma Pita aa lengi, i maikka qa dai auur a barlka."

De iari dai re tuqun ma', "Dav uut, dai uut tit kut ma Kristus."

¹³ Kua mager iv uure sikmet ne ma Kristus aa Lautuqi ip buup buup ne ama liin-iirang? Kuasik maget. De ngu lu, qua ngua ma Paulus, i mekai ra uadem se ngua men ama lalemka bareq a ngen? Kuasik. Dap kua medu re qukmes tem ngen mer ama kaina ne gua rlenki ma Paulus? Kuasik!

¹⁴ Be de gua rlan dai maikka ama arlias per a ngua i quasiq ai ngua ukmes tem ngen mer ama kainaqi, dap ngua ukmestem ma Krispas ke ne ma Gaius naik.

¹⁵ Taqurla dai ama arlias per a ngua i raquarli iara dai quasik mager iv iari never a ngen te tuqun ai ngua ukmes tem ta mer ama kainaqi ne gua rlenki, i maikka ngung ning.

¹⁶ (Dap ngua ukmestem ma Stepanas aa liinka. Dap ngerlangken per a ngua, i quasik ngua drlem aip kua mekai ngu qukmes te iari dap kua kuasik. Kuasik nguat drlem.)

¹⁷ I ma Kristus dai quasiai ai qa nem ngua se luqia ama rletki ip ngu qukmes te ama qaqet. Kuasik. Dap ma Kristus dai qa qurl a ngua re ama rletki ip ngu su ne aa Lengi ama Atlunget bareq ama qaqet mai. Dap kuasiai ai ngu su ip taquarl lura ama saikngias-pem-ta i re su ip te barlnas. I maikka ngu su ne gua revan nevet gua qevepka ip te narli sevet ma Kristus naik, i qatikka qa, ka ngip men ama lalemka. I maikka ngu narliip te narli sevet ma Kristus aa dlek ip ke iames na uut.

Ma Kristus Aa Aapngipki Dai Ama Ngemumaqa Aa Saikngias

¹⁸ I lungera ama lengi i uure su ama qaqet sevet ma Kristus aa aapngipki men ama lalemka, dai maikka buup ne ama qaqet te narli dap ta tuma, de maikka ra taqenses sevet liina. Dap lura i ai de ra taqenses taqurla dai diip lenges lenges na ra. Dav uut i ama Slurlka qa iames nauut ne aa dlek dai sa uut drlem ai lungera ama lengi dai ama revan i ama Ngemumaqa aa dlek.

¹⁹ I raquarli murl ta iil ve ama Slurlka aa Langinka ma',
'Diip Ngu lenges ne lura i ai de re barlnas de ra tu araa qevep sever araa saikngias naik dai

diip ngu lenges na nget. De maikka diip Ngu lenges ne lura araa atdrlem i re ruirl se ama lengiirang, be diip kurlu ra naik i diip kuasik tat drlem.’

Ais. 29.14

²⁰ Ngu lu, qua mager iv ama saikngias per a ra, dai re ruirl se uut? Maikka quasik. Dap kua lura ama Barlta i ra mugelnas ne ama Lo de re su, dai diip te ruirl? Maikka quasik. Dap kua lura i ama lengi met ta, de ra mugelnas ip ta taarl metna ne ama lengi ama dlek pem nget dai re ruirl se uut? Maikka quasik. I ama Ngemumaqa dai sa qa rekmet iv ama qaqet araa saikngias never ama aivetki dai diip nget ip taquarl ama qabaing per a ra araa saikngias.

²¹ I maikka ama Slurlka dai aa saikngias, be qa rekmet ne aa aiska ip lura i ai de ra tu araa qevap ai diip te iames ne araa saikngias, dai maikka re ming pet liirang aa i raquarli quasik tat drlem se qa. Dav ama Ngemumaqa aa drlem, de aa narliip ip maikka uure su ne aa lengi naik, be ai de re tuqun ai quasiai ai nget peviit. Dap mager iv ama qaqet ta tu araa qevap sever aa Lengi ama Atlunget ip diip te iames masmas.

²² I ama Judaqena dai maikka re mali re ama Slurlka aa dlek-pem-iirang i re narliip te lu aa dlek sekgames. Dap lura i quasiai ai ama Judaqena na ra, dav ama saikngias-pem-ta, dai re mali rem ka peleqes ne ama saikngias pem iirang.

²³ Dav auut, dai auur aiska ama quanaska, i uurel sil sevet ma Iesus Kristus aa aapngipki men ama Lalemka bareq auut, dai ama lengi ama quanas nget. Taqurla, de ama Judaqena dai maikka ama qelep ta rik lungera ama lengi. De lura i

quasiq ai ama Judaqena na ra, dai ra tu araa qevap ai ama lengi aa dai quasiq ai ama revan nget.

²⁴ Dav uut, i sa ama Slurlka qa mu uut, i uut nevet ma Juda, de ngen auut be iari i quasiq ai ra nevet ma Juda; dai uut tu auur a qevap ai luqa ma Kristus dai ama Ngemumaqa aa dlek de qa dai ama Ngemumaqa aa saikngias be qe iames nauut ne aa saikngias i nget peviit.

²⁵ Kua ariq aiv ama Ngemumaqa dai qe siquat ip ke manep nas ip kuasik ke raneng ama saikngias. I ariq aip taqurla, dai liina dav as aa saikngias ngere ruirl se ama a saikngias nagel ama qaqet i ama adrlem per a ra. I ariq ma', ama Ngemumaqa dai maikka qa mu a dlek ip leklek pe aa rik, dav as maikka diiv aa dlek ngere uirl se uut ama qaqet mai.

²⁶ Maikka gua rluavik, kativas ngu narliiv ip puktik per a ngen sevet luus aa i ama Ngemumaqa qa arles i qa nes tem ngen never a ngen a viirang. I ngene lu i quasik buup na ngen i ama saikngias-pem-ta na ngen. Maikka quasiq ai ama barlta na ngen. De maikka quasik buup na ngen i ngen never ama barlta araa liinka.

²⁷ Dav ama Ngemumaqa, dai maikka qa mak, de qe narliip se lura raqurla ver ama aivetki, i ama qaqet naik, de maikka quasiq ai qet lu re araa saikngias. Kuasik. Dap ke tekmet taqurla iv ama saikngias-pem-ta naver ama aivetki, dai diiv ama qelep ta i ret lu i qe iames ne lura. Maikka qa mak ne lura ama qaqet i quasiq araa a nge ama dlek, ip diip laip lura dai re tuqun ai ra dai araa dlek peviit. Dap diiv ama qelep ta i ra taarl gel ka.

²⁸ Ama Ngemumaqa dai maikka qa mak ne aa

qaqet naver ama aivetki, i lura i maikka ama qaqet i quasik te palu gel ta, de maikka lura never ama aivetki araa aatmires be ai de re tuqut ta i raquarli araa mugunes dai quasiaq ai ama atluus. De qe raneng lura i quasiaq araa a nge ama tekmeriirang, be quasiaq araa a nge ama dlek ip diip lura re ruirl, be diiv ama Ngemumaqa qe lenges ne lura i ai de re barlnas se ama saikngias never ama aivetki.

²⁹ I qatikka qe tekmet taqurla ip diip kuasik mager iv iak naver ama aivetki dai mager ip ke barlnas de aa saqang.

³⁰ I maikka ama Ngemumaqa qa rekmet taqurliani, ip ngen dai trlas tem ngen mene ma Iesus Kristus be maikka mager ip ka, dai kurli qa qe na ngen, i qa dai a ngen aa saikngias aa nagel ama Ngemumaqa. De sa qa iames na uut, ip kurl uut na qa. Be qatikka ne ma Kristus dai ama Ngemumaqa qa rekmet na uut be ama seserlta na uut. De qa rekmet na uut be uut tit pe aa gamansena. Be qatikka ne ma Kristus aa rletki dai ama Ngemumaqa qa van per a uut ip ke guirl a uut be ama viirang dai saqias kuasik iirang ngere uas tem uut.

³¹ I liina nge men i raquarli ama Slurlka aa lengi i murl te iil ma',

'Ariq aiv iak ke narliip ke siquat i qe barlnas dai maikka mager ip ke barl ama Slurlka aa rlenki naik.'

Jer 9.24

2

Ma Paulus Ka Manepnas

¹ Gua rluavik, medu i ngua arles i ngu paikmet gel ngen; i ngua men ip ngu su ngen sever ama Ngemumaqa aa Lengi ama Atlunget. Dav ama revan, i quasik ngu barlnas, de maikka quasiq ai ngu su ngen ne ama lengi ama slurlnget i ama saikngias pem nget.

² I as kuasik baing se ngua gel ngen dap maikka ngua muvem nanas ip ngul sil ba ngen ne ama lengi ama quanas nget sevet ma Iesus Kristus. De ngua reqerl a ngen sever aa aapngipki men ama lalemka.

³ De vet luus aa, i ngua arles i ngul sil ba ngen, i quasiq ai ngua men ne gua dlek, dap maikka ngeterl a ngua, de maikka quasik gua a nge ama dlek ip ngu taqa meraqen.

⁴ I medu dai gua siit, de ngen ama lengi i ai de ngu su ngen, dai maikka quasiq ai ama lengi ama dlek pem nget. De quasiq ai ngu su ngen ne ama lengi ama saikngias pem nget ip ngu teqestem ngen. Dav ai de ngu su ngen ne ama a dlek nagel ama Qevepka ama Glasingaqa i qatikka qa qa reqerl a ngen.

⁵ Taqurla, de ngu narliiv a ngen a tuaqevep ngere riirl ne ama Ngemumaqa aa dlek naik, de quasik ngen dru a ngen a qevep sever ama qaqaqa aa lengi i ama saikngias pem nget never ama aivetki.

Ama Ngemumaqa Aa Saikngias

⁶ Ngul sil, i ama revan, i ai de uure su lura i re dlek i ra tit kur ama Ngemumaqa aa gamansena, be ai de rat drlem lungera ama saikngias i uure su rem nget. Dap lungera ama saikngias dai quasiq ai nget nagel ama qaqaqet i ra naver ama aivetki.

De quasiaq ai lungera ama saikngias dai nagel ama barlta i ai de re uas te ama qerleng iirang per ama aivetki. I lura mai i diip te verleset naik.

⁷ Dav uut taqen ne ama lengi i ama trleses pem nget sever ama Ngemumaqa aa saikngias. I lungera ama lengi ama saikngias pem nget, dai murl miaimeq ama Ngemumaqa qa mu ama aiska bareq auut, ip diip ke teqerl auut nanas iv uure taqat mit pe aa nirlaqi, i aa ngimsevetki daleng me uut.

⁸ De lura, i ai de re uas te ama qerlengiirang, i ama barlta ver ama aivetki, dai quasik tat drlem liirang aa. Dav arik tat drlem, dai vadai de quasik ta uadem se auur a Barlka men ama lalemka, i maikka qa dai maikka ama atluqa malai de qurli qa veleqes ne ama nirlaqi.

⁹ Dap murl ta iil ve ama Slurlka aa Langinka sevet liirang aa taqurliani, ma',

'I as kuasiaq ama qaqet ta lu liirang aa, de qerlka quasik ta narli sevet liirang aa.

De ngen ama qaqet mai, dai as kuasik tat drlem liirang aa.

Dap liirang aa i diiv iirang nge ren dai ama Ngemumaqa qa mu iirang ip barek lura i ai de re narliip se qa, i maikka re rarlik ka.' Ais. 64.4

¹⁰ I uut, dai sa ma Ngemumaqa qa reqerl a uut ne liirang aa. I qa reqerl a uut ne liirang aa ne ama Qevepka ama Glasingaqa aa dlek.

I maikka ama Qevepka ama Glasingaqa dai ai de qe taqat drlem se ama Ngemumaqa aa saikngias i nget saimanep. Dai de qe taqat drlem aa tuaqevap de aatmires de ngen aa gamansena.

¹¹ Ngene lu, ama qaqeraqa dai de aa rlan, dai ngu lu, nemta i mager ip tat drlem se aa tuaqevep? Kuasik, dap ngerek se qa, qa drlem se aa tuaqevep de aa rlan. Katikka. Dai saqikka ama Ngemumaqa aa Qevepka dai qa drlem sever aa tuaqevep, be maikka ngerek se qa, qa drlem se nas.

¹² I ama Slurlka ka mu aa Qevepka de a uur a rlan, be quasiaq ai uur raneng ama tekmeriirang naver ama aivetki, dap ka mu aa Qevepka de auur a rlan ne aa ngimsevetki ip maikka uure taqat drlem se liirang aa, i ama Slurlka ka qurl auut tem iirang ne aa arlem.

¹³ Taqurla be uure su auur ari te ama lengi i ama saikngias pem nget, dap kuasiaq ai ama saikngias i nget nagel ama qaqet per ama aivetki. Dav uure su re ama lengi nagel ama Qevepka ama Glasingaqa. Be maikka qe guirtik ama tekmeriirang bareq a uut, nagel ama Qevepka, be mager iv uure su lura i ama Slurlka aa Qevepka gel ta.

¹⁴ Dap lura i quasiaq ama Ngemumaqa aa Qevepka gel ta, dap maikka re uas temiis; dai diip kuasik mager ip tat drlem sevet liirang aa nagel ama Qevepka ama Glasingaqa, i raquarli quasik ta drlem se aa rleriirang. I maikka ama Qevepka naik dai qe teqerl ama qaqet ne aa rleriirang.

¹⁵ Dap lura i ama Slurlka qe iames na ra ne ama Qevepka, dai mager ip te taqat lu liirang aa ama atliirang nagel auut Mam.

Be quasik mager iv iari re taqat lu araa tekmeriirang.

¹⁶ I ama Slurlka aa Langinka qa taqen ma',
'Maikka quasik mager iv ama qaqet tat drlem se ama Slurlka aa tuaqevep i maikka nget

peviit. De qerlka quasik mager iv uur ruirl se qa se iarang ama rleriirang.’ *Ais. 40.13*

Dap sa ma Kristus ka raneng auut be maikka qurl aa tuaqevep de auur a rlan.

3

Ma Paulus Ke Teqerl Ne Ama Lautuqi Araa Barlta

¹ Dai gua rluavik, ngu sil ba ngen, mekai lua i baing se ngua gel ngen dai quasik mager ip ngu su ngen te ama lengi ip taquarl ai de ngu su lura i ra tit kur ama Slurlka aa Qevepka ama Glasingaqa, i raquarli quasik ngen mugelnas na qa. Dap mekai ngua su ngen te ama lengi dai ngua su ngen ip taquarl ai de ngu su lura i ra tit kur ama mugunes ama murlases angera gamansena. I qatiaskerl murl vet lungera ama niirl de a ngen a tuaqevep sevet ma Kristus dai as taquarl ama arluis.

² Be maikka i ngu arles i ngu su ngen, dai ai de ngu su ngen ne ama lengi i quasiaq ai ama dlek pem nget. I ngu tekmet ip taquarl ama nanki i ai de qi kuarl te ama qumek bareq are uimini. I quasik mager ip ngen dres ama asmes i ama alkuilnget. I maikka quasik ngene riirl, i murl ngen ip taquarl ama arluis i rek nak te ama qumek be quasik mager ip ngu su ngen te ama lengi ama dlek pem nget.

³ I qatikka iara, dai as kuasik ngen mugelnas ne ama Qevepka aa aatmires. I ngen deraqenses, de ngen deraarl metna i ngene lenges na nas. I liirang aa ngere teqerl ai ngen dai as kurli ngen men ama aivetki araa tekmeriirang.

⁴ I nguat drlem sevet liina i raquarli iari never a ngen dai re dlek be ra taqen ma', "Nguua, dai nguua tit naset gua barlka ma Paulus."

Dav iari dai araa dlek be ra taqen ma', "Nguua dai gua barlka ma Apolos, be ngene taqat dadem ka."

Dai be lungera ama lengi dai ngere teqerl ai ngene tekmet ne ama Lautu ne ama aivetki araa dlek.

⁵ Ngu lu nanaa? Kua ma Apolos dai ama barlka? Kuasik! Dap kua nguua ma Paulus dai ama qaquet araa barlka? Kuasik! Dav uun, dai ma Iesus aa maat-piraiam na uun.

De maikka qa nem uun sagel ngen be ngen mu a ngen a qevrep sever a qa, de qa qurl auut iak de iak te aa dlek.

⁶ Ii, a revan, i raquarli ngu kutserl ama Slurlka aa asmes, de ma Apolos ka men naser a nguua be qe uas te ama sleng iv ama asmes ngere riirl. Dav ama Ngemumaqa naik dai maikka qe iames ne lungera ama gam be maikka ngere riirl ver ama sleng.

⁷ Taqurla, dai luqa i qe qutserl ama asmes, de luqa i qe qutmes de qe uas te ama sleng, dai maikka quasiq ai ian a rleniim ama barl iim; dap maikka ama Barlka dai ama Ngemumaqa naik. I luqa i qa quarl te ama iames sagel ama asmes mai ver aa sleng.

⁸ I luqa i qa qutserl ama asmes de luqa i qe kutmes de qe uas; dai qurli iam mager aa. De mager iv iane tal ian a ranbandem per ian a rleriirang i ian tekmet niirang.

⁹ Dav uun, dai ama Ngemumaqa aa maatpiraiam na uun, iv uunet matna remna bareq a qa. De ngen dai raquarl aa sleng.

De saqiaskerlka ama qasiquatka. I ngen dai ama Ngemumaqa aa vetki na ngen i qe tekmet na qi bareq a nas.

¹⁰ Dap ngua dai ama Ngemumaqa qa mu ngua ip ngut matna bareq a ngen ip taquarl ama Kamda i qa uirl be qe taqat matna. I murl na uirl dai ngua arles i ngua qutserl ama venaik ama barlget iv aiv aa de iari ret matna naser a ngua, dai diip te taqa teq ama vetki de ama venaik. Taqurla dai mager ip lura i ret matna naser a ngua dai mager ip te taqat matna.

¹¹ I sa ngua mu ama venaik sagel ama Slurlka aa Lautuqi. I ngua sil sever ama lengi ama quanas nget, i liina dai ma Iesus Kristus auur a Barlka ama quanaska.

¹² Iara dai diiv uure lu ama qasiquatka. I ma Iesus Kristus dai auur a Venikka, be mager iv uure teq ama vetki dem ka. De qurli iarang aa ama quvang iirang iv uuret matna bareq a qa. I liirang aa dai ama kaap i ra tis nget ma', 'Gol', de saqikka ngen iang ama kaap i ra tis nget ma', 'Silva', de ngen iang ama dul ama atlunget, i ngerem ngim ne ama atlu. De qua ngi teq ama vetki ne ama meng, de ngen ama takanaut, de ngen ama qevik i liirang aa i diip masna rlev iirang.

¹³ I as maikka laiv uut mai, dai diiv uur raarl gel auur a rleriirang. De diiv ama Slurlka ket lu uut te auur a rleriirang. I diip pet luus aa, i baing se aa nirlaqa. Be diiv ama altingki dai diip ki siquat ne liirang aa, i sa uur rekmet niirang ne auur a

rleriirang.

¹⁴ Be quarl aiv iaq i ama i quasik ama altingki qia lenges ne aa rleriirang. Dai diip ma Kristus ke qurl a qa re ama ranbandem i atlu nget.

¹⁵ Dav ariq aiv ama altingki kia iin me nget nevet liirang aa i qet matna niirang de ma Iesus Kristus aa venikka aa, dai diip kuasiq ama Slurlka qa quarl tem ka. I diip lenges ne lungera mai, dap diiv ama Slurlka qe iames na qa naik ip taquarl iak i ra iames na qa never ama altingki.

Uut Dai Ama Ngemumaqa Aa Lautu-Vem-Ki

¹⁶ Kua quasik ngen drlem ai ngen dai raquarl ama Ngemumaqa aa Lautu-vem-ki na ngen. Be maikka aa Qevepka dai qurli qa de a ngen a rlan. A revan.

¹⁷ Dap kua ariq aiv iari te siquat ip te lenges ne ama Ngemumaqa aa Lautu-vem-ki, i (aa qaqet) araa qetdeng, dai diiv ama Ngemumaqa qe lenges na qa. I raquarli, ama Ngemumaqa aa vetki ama Glasingaqi, dai maikka ama iameski. De kerlka ngen, dai kurli ngen i ama Lautu-vem-ki na ngen, i ngen ip taquarl ama Ngemumaqa aa vetki.

Kula Uut Taarl Ne Ama Qaqet Araa Rlen

¹⁸ Maikka gula ngene kaak temiis. Kuariq aiv iak never a ngen i qa tu aa qevep i qa dai maikka ama saikngias-pem-ka, be maikka gel aa seviraqi dai ama barlka na qa. Dai maget ip ke manepnas ip taquarl ama dengenengka, be raqurla de diip maget iv ama Slurlka ke rluses ne aa saikngias nagelemiis.

¹⁹ I raquarli ama saikngias naver ama aivetki i ai de re su, dai liina dai maikka ama semaning

dama Ngemumaqa aa saqang. Ama Slurlka aa Langinka qe su uut ma',

'Ama Slurlka dai diip ke iais pet lura i araa saikngias peviit, dap katikka araa segenaqi dai diip ki iais per a ra, i lura i ai de re tekmet ne ama viirang.'

Job 5.13

²⁰ De saqikka ama Langinka qa sil ma',

'Ama Slurlka dai qa drlem de ama Saikngias-pemta araa rlan, de qa drlem ai diip araa rleriirang dai re tekmet duqup.'

Sng.

94.11

²¹ Dai be quasik mager ip ngene barl ama qaqet araa rlen per ama aivetki. De mager ip ngen drlem ai ama Slurlka qa qurl a ngen te ama tekmeriirang mai.

²²⁻²³ De maikka ngua ma Paulus, de ma Apolos, ke ne ma Pita, dai uut dai uuret matna bareq a ngen. Kuariq aip ngen dru a ngen a qevep sever ama aivetki, dap kua sever ama iames, i uure iames iara dav ait laip i uurep ngip, de maikka naser ama aapngipki, de diip sagel ama Slurlka aa luqup dai liirang aa mai, dai diip kurli iirang per a ngen a arlim. I ngen dai qurli ngen pet ma Kristus aa arlim de ma Kristus dai qurli qa ver ama Ngemumaqa aa arlim.

4

Katika Ai De Ama Slurlka Qa Tatmet Se Aa Maatpitta

¹ Maikka mager ip ngen dru a ngen a qevep taqurliani ai uut dai ma Kristus aa maatpitta. Be auur a rletki iv uure taqa uas te ama Ngemumaqa aa lengi ama trleses pem nget.

² Dai be luqa dai raquarl iaq i qet matna bareq iak, dai maikka mager ip ke taqat teqerl ne aa barlka aa lengi.

³ Dai be ariq aip ngene narliip ngen deraatmet se gua aatmires, dap kuariq ama qaqet ta taarl na ngua ver ama lengi de ra tatmet se gua aatmires, dai maikka quasik mager ip ngua tu gua qevrep maberl. I ngen a ngua dai qatikka ai de quasiaq ai ngua tatmet se gua aatmires.

⁴ Be ama revan i quasik nguat drlem se a nge ama viini i ngua rekmet niini. Dap kuasik mager ip ngu ruqun ma', "Ngua dai ama seserlka na ngua."

I liina ip ta tatmet se ngua, dai qatikka ama Slurlka aa rletki aa.

⁵ Dai be ama giqi ip ta tatmet se ama qaqet dai as kuasik kia men. Taqurla dai be quasik mager ip ngen deraatmet se iari ama qaqet. Dap mager ip kurli de ver ama Slurlka ip diip ka ren. I diip ka aar ama tekmeriirang mai i iirang nge rles pe ama arlenki de qa ru iirang men ama nirlaqa. De diip ka ru ama qaqet mai araa tuaqevrep sekgames. De diip pet luqia ama giqi de diiv ama Ngemumaqa qa raqen a uut mai i iak de iak sever auur a rleriirang aip kuarl ama atlu dap kua quasik.

Katika Lura Navet Ma Korin Ta Taarl Nanas

⁶ Gua rluavik, ngu narliip ngua tat naver a ngen a tuaqevrep. Taqurla be ngua taqen i ngu siquat sever a uun ngu ne ma Apolos ip mager ip ngen dru a ngen a qevrep sever a uun de ngen diit kur ama gamansena ama seserl nget, ip taquarl ama Ngemumaqa aa lengi ve ama Langinka nge taqen sever a nget. Taqurla de quasik mager ip ngen

deraarl ne iaq aa rlenki dav iak dai ngene manep ne aa rlenki.

⁷ De ngu lu, nemka i qa sil ai ngi dai maget na ngi daleng iari ama qaqet? I qatikka liirang aa mai gel ngi dai ama Ngemumaqa qa qurl a ngi. Dai aip liirang aa mai gel ngi i ama Ngemumaqa qa qurl a ngi, dai ngu lu nanaa ip ngi barlnas. I ngi tekmet taqurla ip taquarl ai ngia met liirang aa ne ngi gia dlek.

⁸ Ii, dai sa ani buup ngen ne ama tekmeriirang ama atliirang. De ani ama tekmeriirang mai gel ngen be maikka qurli ngen maget. De sa ani ngen uurl se uut be ngen ip taquarl ama Kingkena. Ai guari, maikka ngu narliip padiiv ama revan i ama Kingkena na ngen, ip mager ip ngen a uut dai ama kingkena na uut, uut na ngen.

⁹ Dap kuasik. I ngua tu gua qevep taqurliani, ai ama Ngemumaqa qa mu uut ama maatpitta vet luqa ama luqupka i maikka qa de dengdeng. Be qurl uut ip taquarl lura ama qaqet, i sa ma Kot nge sil ai diiv uure ngip. I diiv uut ip taquarl lura i diip te ngip dama qaqet mai araa saqang, de ngen ama Angeluqena de maikka i diip te lenges ne auut de re veleng uut per ama Gaman Rom araa Talak, be diiv ama qaqet per ama qerangiirang mai naver ama aivetki, dai diip tem ngim. De ama Angeluqena menarevuk, dai diip te lu a uur aapngipki.

¹⁰ Dai be uut, i raquarli uurel sil bareq ama qaqet sevet ma Kristus, dai ama qaqet ta tu araa qevep ai uut dai raquarl lura i re kabaing. Dap ngen dai ngen dru a ngen a qevep ai sa ngen drlem ama tekmeriirang mai. Dav uut dai ama qaqet ta

tu araa qevep ai quasiaq auur a nge madlek. Ii, be ngen dai ama qaqet mai ra taqen ai ngen dai ama atlura na ngen, dav uut dai ama qaqet mai dai ra tu araa qevep ai uut dai quasiaq ai uut peviit.

¹¹ Dai qatikka murl be deng iara, dai ai de ama getki vem uut, de maikka ai de dingding sev uut. De ai de uut tu ama luan i rlekrlek met na nget. De ai de re uamet na uut maden. De uut dai quasiaq auur a nge ama luqup iv uure taqa mugun.

¹² De qatikka ai de uuret matna madlek ne auur a ngerik. De ai de ra taqen maden na uut, dav ai de uure nen ama Ngemumaqa ip ke tekmet ne ama atlu ba ra. De ai de re tekmet ne ama vu sagel uut, de qatikka ai de sung pet na uut, de qatikka uure tal lungera ama merlen.

¹³ De maikka ai de ra tuqur uut maden, dav ai de uure guirtlik ba ra ne ama lengi ama atlunget. Be uut dai raquarl ama qelaneng i ama qaqet te suquv a nget ip te rlu. De dama qaqet mai araa saqang dai uut dai maikka raquarl ama semaning. I qatikka mekai qurl uut taqurla be deng iara.

Ma Paulus Ke Narliiv Ama Korinkena Ra Tit Kur Aa Gamansena

¹⁴ Kuasiaq ai ngua iil lungur iara ama lengi ip ngu sem kelep ngen. Kuasik. Dap ngua iil, i raquarli ngua uis na ngen i maikka ngu narliip se ngen. Be ngu narliip ngua tu ama ngilka men a ngen a ning.

¹⁵ Kuatta i maikka i arik buup ne iari ip ta tat never a ngen se ma Kristus aa gamansena, dap kuasiaq a ngen a nge ama lavu. Kuasik. I qatikka ngua i ngua arles i ngua rekmet na ngen be ngen mu a ngen a qevep sevet ma Kristus. I ngua sil ba ngen ne ama Lengi ama Atlunget.

16 Taqurla dai be maikka ngu snanpet na ngen madlek, ai ngu narliip se ngen iv a ngen aatmires dai ngen diit nep ma Kristus aa ais iirang, ip saqikka raquarl ai de ngua.

17 Taqurla be qerl lu ngum nem ma Timoti aa ip ke paikmet gel ngen. I maikka qa ip taquarl ai nguaimka, i maikka ngu narliip se qa. I ai de qe taqa uas te ama Slurlka aa rletki ip taquarl ngua. Be aip lua i baing se qa gel ngen, de diip ka taarl ne a ngen a tuaqevap sevet ma Kristus aa gamansena i ai de ngu tekmet na nget. I ai de ngut dadem lungera ama ais i raquarli rlas tem ngua mene ma Kristus. I diip ke vuktik per a ngen ne liina i ai de ngu su re liirang aa ama ais iirang per ama qerleng iirang mai sagel ai de ama Kristenkena re ngingdemna.

18 Dap sa iari never a ngen te barlnas. I ngene barlnas, i ngen dru a ngen a qevap ai saqias diip kuasik ngua ren sagel ngen.

19 Dap kuasik. I qatikka ariq aiv ama Slurlka qe narliip, dai maikka diip masna ngua ren sagel ngen. Be aip lua i diip ngua ren sagel ngen, dai diip kuasiq ai ip ngu narli araa lengi naik i lura i ra taqen se ngua. Be diip ngut lu aip kua araa nge madlek dap kua kuasik.

20 I raquarli ama Ngemumaqa qe quarl te ama dlek bareq lura i aa liin ne ama qaqet, be ret matna na nget. Dap lura i slep slep ta se ama lengi naik dai quasik kurli qa gel ta.

21 Dai be ngen, i ngene barlnas, dai ngu lu ngene narliip ngu rekmet ne a qeni nanaa? Kua ngene narliip ngua ren i ngu tal ama sekpetka ip ngu seserl ver a ngen a tuaqevap? Dap kua ngene

narliip ngua ren i ngu taqa meraqen per a ngen de ngu teqerl a ngen ai maikka ngen peviit pet gua tuaqevep?

5

Liina I Re Nanna Maden Maden Pet Ma Korin

¹ Iara dai sa ma qaquet ta sil ba ngua sever ama ngerlvemini i iini nge men peleqes na ngen. I liina dai maikka ama vu malai. I ngene lura i quasiq ai ra tu araa qevep dai ai de quasik mager ip te tekmet ne liina. I liina dai raqurliani, iak ke ne aa mam aa ngerlki.

² Dap ngen dai qurli ngen aa de qatiaskerl ngen dru a ngen a qevep ai ngen peviit. Dai liina i ngene barlnas dai ani mager ip ngene qik dem iini dap mager iv ama arlem ngen de ngenek nak. De luqa i qa rekmet ne liina dai ani mager ip ngene nem ka ip kula qurli qe na ngen.

³ Dav ama revan i qurli gua qetdingki sangis na ngen, dap ne gua tuaqevep dai qurli ngu na ngen. Be maikka raquarl ai qurli ngu na ngen, be sa ngua matmet se luqa i qa rekmet ne liirang aa.

⁴ Taqurla be ngu tuqun ma', "Ne ma Iesus aa rlenki, aaur a Slurlka, dai mager ip ngene kaivung."

De ngu narliip ngene tekmet ip taquarl ai qurli ngu na ngen. De aaur a Barlka ma Iesus aa dlek dai qurli ngere na ngen se liina.

⁵ De mager ip ngene quarl te luqa ama vuqa barek ma Satan ip mager ip ke lenges ne qa, ip ke ral ama getget iara ver aa mugunes per ama aivetki. I ngua mu gua qevep iv uure rekmet taqurla ip diip mager iv ama Slurlka qe iames na qa never

aa viirang; ip kuasik mager ip diip ke karabus pet luqa ama nirlaqa i diiv auur a Slurlka qerl guirl ip ka taarl ne ama qaçet mai.

Ama Korinkena Dai Mager Ip Te Kirlvem Se Luqa I Qe Tekmet Ne Ama Vu

⁶ De qatikka ai de ngene barlnas dai quasiq ai maget taqurla. Dap ngu lu nanaa? Kua quasik ngen drlem taqurliani, ai qua quasik ngen drlem ai ama viini i ama langas dai iini ip taquarl ama Yis ama langas i ai de ngere riirl ama bretki mai be ama slurlki?

⁷ Taqurla be mager ip ngene qirlvem se ama viirang ip taquarl ai de re kirlvem se ama Yis ama murlas nget; ip mager ip kurli ngen ip taquarl ama bretki ama iameski. I sa ngu at drlem ai qurli ngen ip taquarl ama bretki i ama iameski. I raquarli, sa ma Kristus ka ngip men ama lalemka ip mager iv ama Ngemumaqa qe iames nauut never ama viirang. I qa ngip ip taquarl ama sipsip i ai de uure peleng ki ver ama nirlaqa ama barlka iv uut drlem sever ama nirlaqa i ama Ngemumaqa aa ding se ama Isrelkena ip kurli ra maget.

⁸ Taqurla dai be maikka mager iv auur a aat-mires ip taquarl lura i ai de ra tuvem sevet luqa ama nirlaqa ama slurlka ip te lautu. I maikka mager iv uure qirlvem se ama viirang mai nagelemiis; ip taquarl lura i ai de re lemerl te ama Yis mai ama murlas nget nev araa vet i ai de lua i ra tuvem sevet luqia ama asmeski ama slurlki. De mager iv auur a rut dai ama mening nget. De mager iv auur a lengi dai ama revan nget.

⁹ I ve iaq ama langinka dai ngua iil sagel ngen de ngua ruqun ma', "Kuasik mager ip kurli ngen ne lura i re tekmet ne ama vu i re tekmet ne ama ngerlvem-iirang."

¹⁰ Dap kuasiq ai ngua ruqun a ngen ip maikka ngen diit nemen ne lura never ama aivetki i quasik ta tu araa qevep be ai de re tekmet ne ama ngerlvem-iirang; de lura i ai de re rarliq iari araa tekmeriirang, de lura i ai de re suam; de lura i ai de re lautu sagel ama god ama kaak ta. Kuasik. I maikka ariq aip ngene narliip ngen diit nemene lura raqurla, dai quasik mager ip ngene rerles i qatikka qurli ra ver ama aivetki mai.

¹¹ Dap lungera ama lengi i ngua iil dai raqurliani. Ariq aiv iaq i ai de ngen dris ka ai a ngen a rluaqa mene ma Kristus, i qa rekmet ne ama ngerlvem-iirang, dap kua qe rarliq iari araa tekmeriirang, dap kua qe Lautu sagel ama god ama kaak ta, dap kua qa taqenses, dap kua qe srluuv ama dlek pem nget be qe kabaing, dap kua qe suam se iari araa tekmeriirang; dai quasik mager ip kurli ngene na qa. Kurli. De qerlka quasik mager ip ngen dres ngene ne luqa raqurla.

¹² I nanaa? Ani gua rletki ip ngua tatmet se lura araa gamansena i kuasiq ai ra nep ma Lautu? Maikka quasik. Dav ama rletki ip ta tatmet se lura araa gamansena i ra nep ma lautu, dai maikka a ngen a rletki aa.

¹³ Dap lura i kuasiq ai ra nep ma lautu, dai qatikka diiv ama Ngemumaqa qa ratmet se araa gamansena. Dav ama Ngemumaqa aa Langinka dai qa sil ma',

‘Maikka mager ip ngene qirlvem se luqa ama vuqa
ne veleqes na ngen.’ *Lo 17.7 de ma 19.19 de
ma 21.21*

6

Kula Ama Kristenkena Re Kot Sena

¹ Ariq aiv iak peleqes na ngen i aa lengi i iini gel iak, dai quasiaq ai maget taqurla ip ke kot se qa gel lura ip te seserlvet i quasiaq ai ra tu araa qevap sever ama Ngemumaqa. Dap mager ip ke snanpet ne ama Ngemumaqa aa uis ip te seserlvet.

² I qua quasik ngen drlem, ai uut i ama Ngemumaqa aa uis dai diiv uur ratmet se ama qaqet mai naver ama aivetki? Dai ariq aiv ama a revan ip diiv uure rekmet taqurla, dai ngu lu nanaa be quasik mager ip ngen draatmet se liirang aa raqurla ama lengi iirang ama giliirang i qatikka iirang nget den peleqes na ngen?

³ De ani quasik ngen drlem ai diiv uur ratmet se ngen ama Angeluqena qerlka? Dai ariq aip liina i diiv uure rekmet taqurla, dai ani mager ip ngene seserl ver ama merlen iirang ama giliirang iara ver ama aivetki.

⁴ Taqurla dai be aiv a ngen a lengi veleqes na ngen, dai ngu lu ai de ngene tekmet ip lura i quasiaq ai ra tu araa qevap sever ama Ngemumaqa ip ta tatmet se lungera ama lengi, ip nanaa?

⁵ I ngua taqen ne lungur iara ama lengi ip ngu sem kelep ngen. I veleqes na ngen dai aiv iak i aa saikngias, dai ariq aiv iak peleqes na ngen taqurla dai mager ip ka raat nevet liiam aa raqurla ip maget ne ama lengi veleqes na iam.

⁶ Dap ngen dai quasiaq ai raqurla, dap taqurliani. Liiam aa i ian dru ian a qevap dai iak ka tit se aa rluaga sever ama kot, iv iane seserl ver iane merlenka. Dai be liina i iini ngere tekmet be ama vu raqurliani. Luqa i qe tekmet taqurla, dai qe snanpet ne lura i quasiaq ai ra tu araa qevap sevet ma Kristus ip te seserlvet ke ne aa rluaga i saqikka qa tu aa qevap i iane merlenka.

⁷ Ii, ai de ngen diit se iari never a ngen sever ama a kot. Dai be liina ngere teqerl ai a ngen aatmires naset ma Kristus dai sa ngen aat. De vadai de a ngen a ding se iari ip te tekmet ne ama vu sagel ngen. De vadai de a ngen a ding se iari ip te kiat ne a ngen a tekmeriirang.

⁸ Dap kuasiaq ai ngene narliip ngen diit kut lungur iara ama gamansena ama atlunget. Kuasik. Dap katikka ngen dai ai de ngene tekmet ne ama vu sagel iari. De ngene kiat ne araa tekmeriirang. De ai de ngene tekmet ne liirang aa sagel a ngen a rluaviq ama Kristenkena, katikka.

⁹ Lura i ai de re tekmet ne ama viirang, dai quasik mager ip ta namene luqa ama liinka i diiv ama Ngemumaqa qe uas tem ka nasat. Dai ngu tuqun a ngen ip kula ngen dru a ngen a qevap ai ama viirang i ngene tekmet niirang dai quasiaq ai ama vu aa. I lura i re tekmet ne ama ngerlvem-iirang maden maden, de lura i ai de re lautu sagel ama god ama kaak ta, de lura i ai de re ne ama nankina i re ngerlvet, de lura ama barlta de ngen ama gilta i ai de araa ding se iari ama quatta ip te na ra i re tekmet ne ama qeleves pem iirang sagel ta, de ama quatta re nanna.

¹⁰ De lura i ai de re suam se iari araa quvang

iirang, de lura i ai de re rarliq iari araa quvang iirang de ra ter iirang, de lura i ai de re srluuv ama qerlap be re kabaing, de lura i ai de ra tuma se iari, de lura i ai de re kiarlet ne iari araa quvang iirang, dai lura raqurla mai dai diip kuasiq ai ra nemene luqa ama liinka i diiv ama Ngemumaqa qe uas tem ka nasat.

¹¹ Dai mekai dai ai de qurl a ngen be iari raqurla. Dap sa ma Ngemumaqa qa mening ngen, de qa rekmet na ngen be maikka ngen bareq a qa naik. Be sa ngen daneng ama a rlenki, ai ama seserlta na ngen. De ne ama Slurlka ma Iesus Kristus aa rlenki de qatikka ne ama Ngemumaqa aa Qevepka aa dlek, dai ama Ngemumaqa qa rekmet na ngen be ama seserlta na ngen de aa saqang.

Auura Qetdingki Dai Ama Qevepka Ama Glasingaqa Aa Vetki

¹² Ai de iari ama qaqet dai re tuqun ma', "Ama tekmeriirang mai dai mager ip ngu tekmet niirang."

Ii, liina dai ama revan, dav ai de quasiq ai ama tekmeriirang mai nge tat never a ngi ip kurli ngi maget. Ama tekmeriirang mai dai maget ip ngu tekmet niirang, dap kuasik mager ip gua ding se a qeni iv iini ngere uas tem ngua.

¹³ De iari dai ai de re tuqun ma', "Ama asmes dai ip ngere sem a rlan ama rutka, de ama rutka ip ka ter ama asmes." Dai lungera ama lengi dai ama a revan. Dav ama Ngemumaqa dai diip ke verleset ne ama asmes de ngen ama qetdingki. De auur a qetdingki, dai quasiq ai qi ip bareq ama ngerlvem-iirang maden maden. Kuasik.

Dav auur a qetdingki ip bareq ama Slurlka ma Iesus Kristus ip ket matna na qi, de qe uas tem ki ip bareq a nas.

¹⁴ De aip lua i uut ngip, de qatikka ama Ngemumaqa dai saqiaskerlka diip ka raarl na uut ne veleqes ne ama ngipta ne aa dlek; ip saqikka raquarl murl i saqiaskerlka qa maarl ne ama Slurlka ma Iesus ne veleqes ne ama ngipta.

¹⁵ Dai ani quasik ngen drlem taqurliani, ai a ngen a qetdeng dai ama garli iirang pet ma Kristus aa qetdingki? Taqurla be ariq aip ngua met ma Kristus aa iani ama garli iini de ngua mu iini mene luqia i ai de qi ne iari maden maden, dai qua liina dai ama atlu iini? Maikka quasik!

¹⁶ Dai be luqa i ding se qa mene luqia i ai de qi ne iari maden maden, dai be qe na qi dai ian a qetdingki dai ama quanaski. Dai qua quasik ngen drlem liini iara? I ama Ngemumaqa aa Langinka dai qa sil taqurliani,

‘Ama ngerlver a iam dai diiv ian a qetdingki ama quanaski qatikka.’

Stt. 2.24

¹⁷ Dav ariq aiv iaq i ne ama Qevepka dai ding se qa men ama Slurlka, dai qe ne ama Slurlka dai ama quanases mer iam ne aa qevepka.

¹⁸ Dai maikka ngua taqen a ngen madlek taqurliani:

Maikka mager ip ngene nging tik liina i re nanna maden maden, i liina i ama Ngemumaqa qa sil ai ama viini. I iarang ama viirang mai i ai de ama qaqet te tekmet niirang dai ai de iirang nget den tevanau ne ama qetdingki. Dap luqa dai qe lenges ne aa qetdingki qatikka.

¹⁹ Dai ani quasik ngen drlem taqurliani, ai a ngen a qetdingki dai ama vetki sagel ama Qevepka ama Glasingaqa ip kurli qa. I sa ama Ngemumaqa qa qurl a ngen te ama Qevepka, be qurli qa de a ngen a rlan. Dai be qatikka quasiq ai ngen bareq a nas, dap ngen bareq ama Ngemumaqa.

²⁰ I sa ama Ngemumaqa qa vandel per a ngen ne ama ranbandem i qatias nget peviit. Taqurla be ver ama tekmeriirang mai i ngene tekmet niirang ne a ngen a qetdingki, dai mager ip ngene barl ama Ngemumaqa aa rlenki.

7

Ma Paulus Ka Taqen Sever Ama Rangerlvet

¹ Pe ama langinka i ngen nem ka sagel ngua, be ngene snanpet na ngua aip ngu lu a nge ama ais iirang nanaa i mager ip ngene tekmet niirang. Dai be liina i ngen arles dai ngen snanpet aip kua maget dap kua quasiq, ai mager ip luqa i qa tu aa qevap dai qe ngerlvet. Dai lu ngu piirlit taqurliani: Ii, ama atlu raqurla, maikka ariq aip luqa dai quasik mager ip ke ngerlvet.

² Dap liina i re tekmet ne ama vu i re nanna maden maden dai iini ngere riirl ver a ngen a luqup. Be arik ma', ama qasiquatka qa men per a qek be qe ne a nge ama nanki i quasiq a qek ka ngerlvet na qi; dai be qatikka mager iv ama quatta i iak de iak dai qe ngerlvet ip katikka aa uaik ama ngerlki. De mager iv ama nankina i iaik de iaik are uaq ama ngerlka.

³ I liina sevet lura i re ngerlvet. Ama quatka aa qetdingki dai bareq aa ngerlki, be quasik mager ip

ke nin tem ki. Dai saqikka raqurla, i ama nanki ara qetdingki dai qi bareq ara ngerlka. Dai be saqikka quasik mager ip ki nin te ara qetdingki.

⁴ I ama ngerlveraqi dai qatikka quasiq ai qi, qi uas te ara qetdingki. Kuasik. Dav ara ak dai qe uas. Dap saqikka raqurla, i ama quatka dai quasiq ai qa, qe uas te aa qetdingki qatikka. Kuasik. Dav aa ngerlki dai qi uas.

⁵ Dai be ariq aiv uan ngerlvet, dai quasik mager iv iak ke ngim temanau ne iak de qe nin te aa qetdingki. Ama revan i ariq aiv uane narliiv uane qelnas te liirang aa se ama veluus, ip mager iv uanet matna i uane raring, dai liina dai maget. Dap saqiaskerlka aiv aa de mager ip masna uan iing demna i arik ma', ma Satan ka siquat na ngen ip ngene tekmet ne ama vu. I raquarli ngen dai quasiq ama dlek per a ngen ip ngene taqa uas temiis ip kula ngene tekmet ne ama vu.

⁶ Lunger iara ama lengi i ngua taqen na nget, dai ip nge tat never a ngen katikka. I lungera dai quasiq ai ama Lo aa ip ngen diit kut nget.

⁷ Dai be ngu narliiv ariq iv ama qaquet mai dai qula re ngerlvet ip taquarl ngua. Dav ama Ngemu-maqa dai qa qurl ama qaquet mai i iak de iak te ama rleriirang muqas muqas ama dlek pem iirang, i iak ke taneng iani muqas de iak.

⁸ Dav ama lengi sagel lura ama quatta i quasik ta ngerlvet de sagel lura ama nankina i ara ngerlviq ama quatta ra ngip, dai ngu tuqun taqurliani: Ariq aip kurli ra i quasik ta ngerlvet ip taquarl ngua dai maget taqurla.

⁹ Dap katikka ariq aip kuasik te taqa uas te araa qetdingki ara narliip, dai maikka mager ip te

ngerlvvet; i arik ma araa rut nge taarl ip te tekmet ne ama vu ip te ne iari maden maden.

¹⁰ Ngua taqen ne ama lengi sagel lura i sa ra ngerlvvet. I maikka ngua taqen madlek ip ngene tekmet taqurliani. I quasiq ai ngua senas be ngua taqen madlek sagel ngen. Dap katikka ama Slurlka ma Iesus i sa qa meraqen ne lungera ama lengi. I nget ma; ama nanki dai quasik mager ip kia tit nemen ara ngerlka.

¹¹ De sa ariq aip kia mit nemen ara ak, dai mager ip kurli qi naik. Dav ariq aip kuasik, dai mager ip saqiaskerlka qi guirl iv ian atlu, i qi ne ara ak. De ama quatka dai saqikka quasik mager ip ke qirlvem se aa rluaqi.

¹² De qatikka ngua, gua lengi sagel iari. I lungeriara ama lengi dai as quasiq ai ngua narli nget nagel ama Slurlka. I ngu tuqun ma; ariq aiv iaq i rlas tem ka mene ma Kristus dav aa ngerlki dai quasik kia tu ara qevap sevet ma Kristus, de ariq aiv aa ngerlki i qi narliip kurli qi men a qa, dai quasik mager ip ke nem ki.

¹³ De ariq aiv iaiq ama nanki i rerlas tem ki mene ma Kristus dav ara ngerlka dai quasik ka tu aa qevap sevet ma Kristus, dai quasik mager ip kia qirlvem se qa.

¹⁴ I ngua taqen taqurla, i liina raqurliani: Aip luqa i quasik ka tu aa qevap, dav aa ngerlki dai qia tu araa qevap, dai be qurli iam mai ve ama Ngemumaqa aa raatmaat-nevet. I raquarli ding se qa mene luqia i qia tu ara qevap. Dai saqikka raquarlina i aip luqia i quasik kia tu araa qevap dav ara ak dai qa tu aa qevap, dai be qurli iam mai ve ama Ngemumaqa aa raatmaat-nevet. I

raquarli qi dai ding se qi mene luqa i qa tu aa qevap. Dai be ariq aip kuasiq ai ama revan taqurla, dai be iane uis dai quasiq ai mager ip ta muqas nemene lura i araa uis i ai de quasiq ai re Lautu sagel ama Ngemumaqa ama revanka. Dap taqurla be qurli ra ve ama Ngemumaqa aa raatmaat-nevet.

¹⁵ Dav iani i ariq aip luqa i quasik ka tu aa qevap dai qe narliip mat mer iam, dai mager ip ke tekmet taqurla. Be aip liina nge men taqurla pet lura i ra tu araa qevap dai veriktem se ra nemen ama ngerlvvet. I ama Ngemumaqa dai qa rekmet be ama uupka de a ngen a rlan lua i qa nes tem ngen sagelemiis.

¹⁶ Dai ngi ama nanki, kua mager ip ngia raat nevet giak iv ama Kristen na qa, dap kua quasik? Liina dai quasik ngiat drlem. De ngi ama quatka, qua mager ip ngia raat nevet giaik iv ama Kristen na qi, dap kua quasik? Liina dai saqikka quasik ngiat drlem.

Mager Ip Kurl Uut Per Ama Mugunes I Ama Ngemumaqa Qa Nes Tem Uut

¹⁷ De qatikka uut iak de iak dai qatikka mager ip kurl uut pet luus aa ama mugunes i sa ama Slurlka qa qurl a uut. De a nge ama mugunes nanaa i ama Ngemumaqa qa nes tem uut i qurl uut per a uus, dai qatikka mager ip kurl uut pet luus aa ama mugunes.

I qatikka ai de ngua tu lungera ama Lo gel lura i ra tu araa qevap per ama luquviirang mai.

¹⁸ Dai diiv iara ngu sil ba ngen ai lu ngua taqen taqurla. I ariq aiv iak i ama Ngemumaqa qa nes tem ka dap sa ra sik per a qa i ama Ngemumaqa

aa merlengaqa men a qa, dai quasik mager ip ke tekmer ip ke seserlvvet dap kua qe trles liina. Dav ariq aiv iaq i ama Ngemumaqa qa nes tem ka i quasiaq ai ama Ngemumaqa aa merlengaqa men a qa, dai quasik mager ip te sik per a qa.

¹⁹ I liina i ra sik per a ra, dai quasiaq ai liina veviit. De liina i quasiaq ai ra sik per a ra dai saqikka liina dai quasiaq ai iini veviit. Dap liina i ra tit kur ama Ngemumaqa aa Aisiirang dai maikka liina veviit.

²⁰ Dai a nge ama mugunes nanaa i mekai qurl uut per a uus de ama Ngemumaqa qa nes tem uut, dai qatikka mager ip kurl uut taqurla vet luus aa ama mugunes.

²¹ De saqiaskerlka iani i ngul sil i ngu siquat: Ariq aip ngi i ai de ngit matna naik i quasiaq ai ngi tal a qerang, de ama Ngemumaqa qa nes tem ngi sagelemiis, dai quasik ngu narliiv ama merlenka ver a ngi se liina. Dav ariq aiv a nge ama aiska ip periktem se ngi ip saqias kula ngit matna naik, dai mager iv arik ngia iit kut luqa aa ama aiska.

²² Dap luqa i qet matna naik i quasik ke tal a qerang, de ama Slurlka qa marl se qa, dai iara dai qa bareq ama Slurlka. Be de ama Slurlka aa saqang dai saqias kuasiaq ai luqa qet matna naik. Dai raqurla, i luqa i ma Kristus ka nes tem ka i qurli qa naik i quasiaq ai a qerang nge quap per a qa, dai iara dai qet matna naik barek ma Kristus.

²³ I sa ama Ngemumaqa qa van per a ngen ne ama ranbandem i nget peviit. Taqurla dai be mager ip ngenet matna bareq ama Ngemumaqa dap kuasik ngen diit kur ama qaqeraqa aa narliip.

²⁴ Guarigena, a nge ama mugunes nanaa i mekai qurl uut per a uus, de ama Ngemumaqa qa nes

tem uut, dai maikka mager ip katikka qurl uut pet luus aa ama mugunes uut ne ama Ngemumaqa.

Ma Paulus Ke Kurl Lura I Ama Lugutta Te Ama Lengi

²⁵ Iara dai ngu narliip ngua taqen sever ama lugutta. I quasiaq a nge ama Lo gel ngua nagel ama Slurlka ip ngu kurl ama lugutta. Dap katikka gua tuagevop i ngu narliip ngu kuarl tem nget i raquarli, ama Ngemumaqa dai aa ngimsevetki sagel ngua. Be qa rekmet na ngua ip ngua dai ngul sil ne ama lengi i qatika ama revan nget.

²⁶ I vet lunger iara ama niirl dai ama merlen ama slurlnget i nget den. Taqurla dai be mager ip ngen mai dai qurli ngen ip taquarl iara i quasik ngen ngerlvet.

²⁷ Dap sa ariq aip ngia ngerlvet ne ama nanki, dai quasik mager ip ngi mali re a nge ama aiska ip mat mer uin. De as ariq aip kuasik ngia ngerlvet, dai quasik mager ip ngia tu gia qevop ip ngi ngerlvet.

²⁸ Dav ariq aip ngia mer ama nanki, dai quasiaq ai ama vu. De ariq aiv ama lugutki qia ngerlvet, dai quasiaq ai qia rekmet ne ama vu. Dap lura ama qaqtet i ra ngerlvet, dai diiv ama merlen i buup, nget den per a ra ver araa mugunes. Dai quasik ngu narliiv ama merlen nget den per a ngen. Taqurla be qerl mager ip kurli ngen naik i quasik ngen ngerlvet.

²⁹ Gua rluavik, liina i ngua taqen, dai raqurliani: Lunger iara ama niirl i qurl uut per a nget dai diip kuasiaq ai qurli nget se ama ainkules. Taqurla dai

be mager ip ngene matna ama Slurlka aa rletki ip taquarl lura i quasik te ngerlvet.

³⁰ De ariq aip lua i ama qilkiem na ngen, dai diip kuasiq ai ama arlemigl na ngen, de lura i ama arlias per a ra, dai diip masna verleset ne ama arlias, de lura i ren bandem per ama tekmeriirang dai kuasiq ai araa tekmeriirang aa marevan.

³¹ De ariq aip ngenem nem ama tekmeriirang ip te ama qelaing, dai quasik mager ip ngen dering a ngen a niirl mai i qatikka ngene tekmet ne liina naik. Dai be ngu tuqun a ngen ip ngen diit kut liirang aa i raquarli, uut drlem ai ama tekmeriirang iara ver ama aivetki dai ai de masmasna verlverleset ne iirang.

³² De liina i ama tuaqevap maberl dai quasik ngu narliiv iini ngere kiat ne a ngen a tuaqevap maden maden. I luqa i quasik ka ngerlvet, dai ai de masmas ka tu aa qevap sever ama Slurlka. I qe narliip ke tekmet ne ama tekmeriirang i ama Slurlka qe narliip siirang.

³³ Dap luqa i qa ngerlvet, dai ai de masmas ka tu aa qevap sever ama tekmeriirang i iv iirang sever ama mugunes iara ver ama aivetki. I raquarli qe narliip ke tekmer iv ama arlias per aa ngerlki ver ama tekmeriirang mai.

³⁴ Taqurla be aa tuaqevap dai matmet nget. Be ama nankina i kuasiq araa a nge ama ngerlviq ama quatta, dai ai de masmas ta tu araa qevap sever ama Slurlka ma Iesus. Be re narliip te kuarl temiis mai bareq ama Slurlka. De saqias kuasik mager ip ta tu araa qevap ip te tekmet ne a qerang muqas. Dap luqia ama nanki i qia ngerlvet, dai ai de masmas kia tu araa qevap sever

ama tekmeriirang never ama aivetki. I raquarli qi narliip ki tekmer iv ama arlias per ara ngerlka ver ama tekmeriirang mai.

³⁵ Ngua taqen ne lungger iara ama lengi ip nge tat never a ngen ip kurli ngen maget. Dap kuasiq ai ip ngu kel ngen. Kuasik. Ngu narliip ngen diit kur ama gamansena ama seserl nget, de ngenerl kuarl temiis i ngenet matna ama Slurlka aa rletki masmas. I quasik ngu narliiv ariq a qeni ngere kiat mer a ngen a tuaqevap maden maden.

³⁶ Dai ariq aiv iaq i aa uimki ama lugutki dai qa ruqun ai quasik mager ip ki ngerlvvet. Dai be sa ariq aip ki ngaang per ama nankina araa ages i ai de re ngerlvvet per a nget, dai be ariq ka tu aa qevap ai qe tekmet ne ama vu sa gel ki, de qa tu aa qevap ai mager ip ki ngerlvvet, dai mager ip ke tekmet kur aa tuaqevap i qet lu ai ama atlunget. I quasiq ai qe tekmet ne ama vu. I maget ne liina iv aa ding se qi ip ki ngerlvvet ne a qek.

³⁷ Dap sa ariq aiv i qa rekmet ne aa tuaqevap be maget i quasiq ai a qek ke tekkel ka ip ka iit kur a qek nanaa ama aiska. Dai qatikka maget i qe tekmet ip sa raquarl ka mu aa qevap ai lu diip ke tekmet taqurla. Dai sa ariq aiv i sa qa mu aa qevap ip ke rekmet taqurliani, ai diip ke uas te aa uimki ip kula qi ngerlvvet, dai ariq aip ke tekmet taqurla, dai qe tekmet ne ama atlu aa.

³⁸ Dai liina i ne ama lengi ama velunget dai nget raqurliani.

Ama revan i luqa i qatikka qa qe tekmer iv aa uimki qi ngerlvvet, dai qe tekmet ne ama atliini aa. Dap luqa i quasiq ai qa, qe tekmer ip ki ngerlvvet, dai maikka qe tekmet ne ama atlu malai.

³⁹ Ariq aiv iaiq ama nanki i as kuasiq ara ngerlka qa ngip, dai qatiaskerl mager ip kurli qi i as ara aq aa. Dav ariq aiv ara ngerlka qa ngip, dai quasiq ai liina nge quap per a qi. Be ariq aip ki narliip ki ngerlvet ne a qek, dai mager ip ki ngerlvet na qa. Dap mager ip ki ngerlvet ne luqa i qa tu aa qevap sever ama Slurlka ma Iesus.

⁴⁰ Dap ngua dai qatikka ngua tu gua qevap taqurliani. Ai saqiaskerlka ariq aip kuasik kia ngerlvet, dai diip kurli qi i maikka ama arlias per a qi malai. Dai ngua tu gua qevap ai qurl ama Ngemumaqa aa Qevapka qe na ngua, de ngua taqen ne lunger iara ama lengi.

8

Ma Paulus Ka Taqen Sever Ama Serlik I Ra Quarl Tem Nget Bareq Ama Iaus

¹ De saqiaskerlka iani i ngene snanpet na ngua, aip kua mager ip luqa i qa tu aa qevap, dai qa tes ama serlik i ra quarl tem nget bareq ama Iaus ngen ama Sinap. Dai lu ngu guirltik iara. Ama revan ip taqua lu ngen meraqen taqurla, dav uut drlem taqurliani: ‘Lura i ra tu araa qevap, dai rat drlem se ama Ngemumaqa aa dlek dap lura i quasik ta tu araa qevap, dai quasik tat drlem se liina.’

Lungera ama lengi dai ama revan, dap liina i ama saikngias naik dai ai de liina nge taarl ne luqa i qa tu aa qevap be qa taarl nanas. Dav aip luqa i qa tu aa qevap aa arlem never iari i ra tu araa qevap, dai be qe tekmet ne ama atlu sagel ta ip mager ip ta dai ama dlek per a ra.

² Dai ngene lu, aip luqa i qa tu aa qevep, be qa tu aa qevep ai sa qat drlem se iani angera tekmeriirang, dai as kuasiq ai as ka arles ip kat drlem se liirang aa mai i mager ip kat drlem iirang sevet liina.

³ Dav ariq aip luqa i qa tu aa qevep dai aa arlem never ama Ngemumaqa, dai maikka ama Ngemumaqa qat drlem se luqa.

⁴ Dai sevet liina i ra tes ama serlik i ra quarl tem nget bareq ama Iaus ngen ama Sinap, dai gua lengi dai raqurliani: I uut drlem, ai lungera i iari reng ning me nget, dav uut drlem ai kuasiq angera dlek iv uureng ning me nget. Dav uut, dai uut drlem i ama Ngemumaqa dai ama quanaska.

⁵ Dai diip ngu sil vet ai lu ngua taqen taqurla. Kuatta i iarang aa nade ama uusepka aa rlan, dap kua never ama aivetki i ai de ra tis iirang ai ama Iaus ngen ama Sinap. Dap liirang aa dai kuasiq ai iirang ip taquarl ama Ngemumaqa i ama Revanka.

⁶ Dav uut dai uut drlem sever ama quanaska i auut Mam ama Ngemumaqa. I qa dai ama rarlimini se ama tekmeriirang mai, de qa rekmet nauut iv uuret matna bareq a qa. De maikka uut drlem sever auur a Slurlka ma Iesus Kristus i ging se qa bareq auut. Be ama tekmeriirang mai nge men ne luqa naiq aa dlek, katikka. De ne aa dlek dai uure iames.

⁷ Dav iari dai quasik tat drlem liirang iara. Be iari i ai de mekai ra tit kur ama Iaus ngen ama Sinap. Taqurla be aip lua i ra tes lungera ama serlik i sa ra quarl tem nget bareq ama Iaus ngen ama Sinap, dai ai de araa tuaqevap ngererl guirl. Dai be qerl aip ta tes nget, dai araa tuaqevap dai

ngeterl a nget de ngerel sil ba ra ai re tekmet ne ama vu.

⁸ Dai ama revan i ama asmes dai quasik mager ip nge iit se uut sagelna ne ama Ngemumaqa. De liina i ariq aip kuasiq uut tes ama asmes, dai kuasiq ai liina ngere tekmet nauut be ama vu uut dama Ngemumaqa aa saqang. De ariq aiv uut tes, dai kuasiq ai liina ngere tekmet be qurl uut maget dama Ngemumaqa a saqang.

⁹ Dai ama revan i liirang aa dai ama revan. Dap maikka mager ip ngene taqam ngim. I ngen drlem taqurliani, ai mager ip ngen dres a nge ama asmes nanaa i ngene narliip se nget. Dav arik ma liina i ngene tekmet niini, dai arik ma lura i quasik ta taarl madlek, dai arik ma ra rekmet ne ama vu be raat.

¹⁰ Dai ariq aiv iak never a ngen i leklek pe aa rik de aa drlem dai kuasiq maget, dai qua qa lu ngi i ngia tes ama asmes per ama Iaus angera luqup dai qua diip ngi tekmet taqurla be diip luqa dai aa dlek ip ka tuaqen ngi, dap per aa tuaqevap dai diip lenges na nget naser ama asmes i sa re quarl tem nget barek ma Satan aa tekmeriirang ama kaaqiirang.

¹¹ Dai be liina, dai gia saikngias dai nge uas tem ngi, dap ne liina dai ngi lenges ne luqa i aa tuaqevap i as kuasiq ai qa taarl madlek. Dap ma Kristus ka ngip ip ka ar a qa nemer ama viirang.

¹² Dai ngene narli. Auur ari be iari dai araa tuaqevap dai kuasiq ai ngil ver araa saqang i raqarli kuasiq ai ra maarl madlek. Dai be ariq aip ngen tekmet ne liini iara ama viini sagel ta, be ngene lenges ne araa tuaqevap, dai liina dai ngene

tekmet ne ama vu sagel ma Kristus.

¹³ Be ariq aiv ama asmes i ai de ngere tekmet ne gua rluaqa be qe raat i qe tekmet ne ama vu, dai maikka quasik mager ip saqias ngua tes ama serlik pet gua mugunes. I arik ma, ngua rekmet ne gua rluaqa be qa rekmet ne ama vu be qa aat.

9

Arlias Pet Ma Paulus I Quasik Ke Taneng Ama Ranbandem Per Aa Rletki I Ama Aposel Na Qa

¹ Ngua dai quasiaq a qerang nge quap per a ngua, be qatikka mager ip ngu tekmet ip taquarl gua tuaqevap ngerel sil ba ngua, ai lu mager ip ngu tekmet taqurla. I raqurliani, ma Kristus dai maikka qa nem ngua iv aa maatpitka na ngua. I quaatta i iara veleqes na ngen dai re tuqun ai quasik ka nem ngua. Dai diip ngu sil ba ngen ai maikka ama revan ai lu raqurla.

I qatikka ne gua sakngaiam dai ngua lu ma Iesus auur a Slurlka. De iani, ngen dru a ngen a qevap i raquarli ma Iesus ka nem ngua ip ngut matna aa rletki.

² Be quaatta i ariq aiv iari ra taqen ai quasiaq ai ma Kristus ka nem ngua sagel iari. Dap maikka mager ip ngen drlem ai qa nem ngua sagel ngen. I ngua taqen taqurla sagel ngen i raqurliani. Liina i ngen dru a ngen a qevap dai ama Slurlka qe teqerl ai ngua dai ama Slurlka aa maatpitka na ngua. I raquarli ngua sil ba ngen sever a qa.

³ Dai iari ama qaqet dai ra taqen se ngua se gua rletki i re tuqun ai quasiaq ai ama maatpitka na ngua. Dai ngu piirlit ba ra raqurliani:

⁴ Uut i ama Slurlka aa maatpitta nauut, dai aip kem nem uut iv uuret matna veleqes na ngen, dai qatikka mager iv uut drlem ai mager ip ngenen ban a uut te liirang aa i ama ruus per a uut tem iirang, i ama asmes be ama qerlap iv uure srluup.

⁵ De qatikka mager iv uur ama barlta dai uut ne uur a ngerlvik i rerlas tem ta men ma Iesus dai mager ip te ne auut se ama Slurlka aa rletki; ip taquarl iari ama Aposelkena, i ama Slurlka aa ningambik, de ma Pita qe ne aa ngerlki; i ai de re tekmet taqurla ver araa aatmitki?

⁶ De ai ngene tuqun ai ngu ne ma Banabas naik dai maikka uunet matna re ama qelaing ip nge tat never a uun katikka, dav iari dai quasik? Liina dai quasiq ai ama revan.

⁷ Dai ngu lu ai de a nge ama nemka i ai de qet matna i qa ip sever ama a rasmesna de qatikka ai de qe mali re aa asmes? Maikka quasik. De ngu lu ai de nemka i ai de qet matna ama sleng de quasiq ai qa ter ama asmes never a nget? De ngu lu ai de nemka i ai de qe uas te ama sipsip dap kua ama meme de ai de quasiq ai qe srluup angera qumek? Kuasik taqurla.

⁸ Dai arik ma ngen dru a ngen a qevap ai ngua tit kur ama qaqet araa tuaqevap katikka be ngua taqen ne lunger iara ama lengi. Kuasik. I saqikka ama Ngemumaqa aa Lo dai ngerel sil taqurla.

⁹ I iani never ama Lo i ama Ngemumaqa qa qurl ma Moses ip ke iil, dai raqurliani.

‘Kula ngene rarvet mer ama kauqi ara aamki i aip lua i qi mainmet pe ama rais ip kia tat per a nget te ama qetdeng.’ *Lo 25.4*

Dai quarl ama Ngemumaqa qa tu aa qevap sever ama kauqi naik de lu qa taqen taqurla? Kuasik.

¹⁰ Dap ka tu aa qevap sever a uut. Ii, lungera ama lengi dai bareq a uut, i raquarli ama Ngemumaqa dai qe narliiv uure tekmet taqurliani. Luqa i qe kut sagel ama asmes per ama sleng de luqa i qa ter ama asmes never ama sleng, dai ianet matna raquarlina, be ian drlem ai diiv ian der iang ama asmes per ian a rletki. Taqurla dai lura i ret matna bareq ama Ngemumaqa dai mager ip ta tu araa qevap ai mager ip ta ter ama ranbandem per araa lat.

¹¹ Dai sa uut sil ba ngen ne ama Ngemumaqa aa lengi ama atlungat sevet ma Kristus, ip taquarl luqa i ai de qe kutserl ama asmes. Dai be ariq aip ngene kurl a uut te ama tekmeriirang iv iirang nge tat never ama qetdingki, dai qua liina dai quasiq ai maget? I uut ter ama asmes ip taquarl luqa i qa ter iang ama asmes nevet lungera aa sleng i sa mekai i qa qutserl ama asmes per a nget.

¹² I arik ngene kurl iari te ama tekmeriirang i ama ruus per a ra, dai saqikka mager gel ngen se uut taqurla.

Dap kuasiq ai uut tu ama merlenka ver a ngen ip ngene tekmet taqurla. Dap katikka kurl uut naik i quasiq uure narliiv uure pesdet ser ama Lengi ama Atlungat i ma Kristus ka qurl auut.

¹³ Dai qua quasik ngen drlem liini iara? I ai de lura i ret matna ve ama Ngemumaqa aa Vetki, i ama Lautu-ve-m-ki ama Slurlki, dai ai de ra ter araa asmes nevet lungera ama asmes i ai de ama qaquet terl kuarl tem nget bareq ama Ngemumaqa.

14 Dai saqikka raqurla i aip lura i ret matna bareq ama Ngemumaqa i rel sil ne aa Lengi ama Atlunget; dai ama Slurlka qa meraqen madlek ip lura dai rerl kurl a ra re ama tekmeriirang i ama ruus per a ra rem iirang, ip sever araa mugunes.

15 Dap katikka ngua dai ai de quasiaq ai ngu tekmet ne liina i ama Slurlka qa ruqun na ngua ai mager ip ngu tekmet niini. De iara dai quasiaq ai ngua iil lunger iara ama lengi ip mager iv ait de ngua mer a qeni nagel ngen. Maikka quasik. Dap maikka ani mager ip ngu ngip, dap kuasik te liina i aip ngua ter ama ranbandem pet gua rletki. Dap katikka ai de ama arlias per a ngua nevet liina i ngu tekmet niini. Dai quasik ngu narliiv a qek ke verleset ne liina nagel ngua, i ai de ama arlias per a ngua never iini.

16 Dai diip ngu sil ba ngen taqurliani. Lua i ai de ngul sil ne ama Lengi ama Atlunget, dai quasik mager ip ngua taarl nanas, de ama arlias per a ngua de ngu tuqun ma', Maikka ngu tekmet ne ama gamansena ama atlunget. 'Kuasik.' I liina i rel sil ne ama Lengi ama Altunget dai ama Slurlka aa rletki i qa qurl a ngua, be maikka mager ip ngut matna qi. Be quasik mager ip ngu serlek ne luqi iara ama rletki. I ariq aip kuasik ngul sil ne ama Lengi ama Atlunget, dai maikka diiv ama Slurlka qa ru ama merlenka ver a ngua.

17 Dai quasik mager ip ngu tal ama ranbandem pet luqia ama rletki, i raquarli quasiaq ai ngut matna qut gua narliip. Kuasik. Dav ama Slurlka qa qurl a ngua re luqi iara ama arletki be ngut matna.

18 Taqurla be diip ngu tal a nge ama ranbandem

nanaa? Ama tekmeriirang i mager ip ngu taneng iirang pet luqi iara ama rletki i ngul sil ne ama Lengi ama Atlunget, dai ai de quasik ngua ter iirang. I qatikka ai de ama arlias per a ngua ip ngul sil ne ama Lengi ama Atlunget bareq ama qaqet i quaatta i quasik ten ban a ngua. I lungera ama arlias i ai de ngu taneng a nget, dai gua ranbandem aa.

Ma Paulus Dai Qet Matna Naik Bareq Ama Qaqet Mai

¹⁹ Kuasiq ai ngua ter ama ranbandem pet gua rletki nagel a qek. Taqurla be kuasiq ai a qeni nge quap per a ngua, de kuasiq a qek ke uas tem ngua. Dap sa ngua dai ngut matna naik bareq ama qaqet mai i ra tit kur ama aisiirang i iirang muqas muqas ip mager ip ngua rarl se ra sagel ma Kristus.

²⁰ Aip lua i qurli ngu ne ama Judaqena dai qatikka ngua tit kur araa tekmeriirang per araa mugunes. Taqurla be ariq aip ngua taqen per a ra dai diip te narli gua lengi de ra tu araa qevap. Be lungera ama lengi i ngerel kal, i nget gel ma Moses dai kuasiq ai ngere uas tem ngua. Dav aip lua i qurli ngu ne lura i re taqat lu gel lungera ama Lo nagel ma Moses, dai saqikka diip ngen a ngua, ngu taqat lu gel nget. Dai be aip ngua taqen nanaa de diip lura re narli gua lengi de diip ta tu araa qevap.

²¹ Dai saqikka raquarlina, i aip kurli ngua, ngu ne lura i kuasiq ai ama Judaqena na ra, dai ngua tit kur araa mugunes. Dai be aip ngua taqen nanaa dai diip te narligel ngua de ra tu araa qevap. Ii, be ngua tuaqen araa mugunes dap kuasiq ai ngua tariq ama Ngemumaqa aa Lo. Dap katikka ma

Kristus dai qe uas tem ngua, be qatikka ngua tit kur aa narliip.

²² De aip kurli ngu ne lura i as kuasiq ai ama dlek per araa tuaqevap, dai liirang aa i kuasiq ai re taqat drlem siirang dai kuasiq ai ngua taqen se ra. Dap ngu taqa palu gel liirang aa raqurla iv aip ngua taqen, de mager ip te narligel ngua de diip ta tu araa qevap. Dai ngua mer ama qaqet mai araa gamansena, i raquarli ngu narliip ngu siquat ne ama ais iirang mai iv ait de ngua marl se iari ama qaqet ip ta ren sagel ma Kristus ip tet lu sever ama iames.

²³ Ai de ngu tekmet ne liirang aa mai ama rleriirang ip ngu tekmer ip ma Kristus aa lengi ama atlunget dai mager i ngere riirl madlek; ip mager ip ngen a ngua ngu raneng ama tekmeriirang ama atlu iirang i sa ama Slurlka qa muvem niirang ip barek lura i ra tu araa qevap sever ama Lengi ama Atlunget.

Slep Slep Per A Ngen I Ngene QiuaiK Ip Diip Ngene Raneng Ama Ranbandem

²⁴ Kua quasik ngen drlem liini iara? I aip lura i re qiuaiK ip te ruirlna, dai quaatta i ra mai re qiuaiK iasai sagel diip dengdeng na ra, dap kuasiq ai diip ta mai ra ter ama ranbandem. Dai mager ip slepslep per a ngen i ngene qiuaiK ip diip ngene raneng ama ranbandem.

²⁵ Be lura i re narliip te ruirl ver ama raqiuaiK, dai ai de ren bin ama qetdingki ara gamansena manep. De slepslep per a ra ip diip te raneng ama ranbandem. I lungera ama ranbandem i re taneng a nget, dai diip lenges na nget. Dap lungera

ama ranbandem i uut tu auur a qevep iv uure taneng a nget, dai ai de quasioq ai lenges lenges na nget.

²⁶ Taqurla dai be ngu tekmet ip taquarl luqa i qe qiuaik slep, dap kuasioq aip taquarl iaq i qe qiuaik ne ama qabaing. Be ngu tekmet ip taquarl luqa i qe taqa uamet ne ama Voli Bal. I quasioq ai qe uan aa ngerik maden be qe uamet naik mer ama serliqis.

²⁷ Kuasik. Dap maikka ai de ngun bin gua qetdingki ara gamansena de ngu tekmet na qi ip kia tit kut gua narliip. I arik ma ngul sil ne ama Lengi ama Atlunget bareq iari dap katikka ngua dai arik ma quasik ngua raneng ama ranbandem.

10

Kuasik Mager Iv Uure Narli Gel Ama Qasiquat Iirang

¹ Gua rluavik, ngu narliip ngene taqat drlem taqurliani. I murl vet lungera ama niirl i qurli ma Moses per a nget, dai auur a murlta mai dai qurli ra ve luqia ama aavulki-ruut i ama Ngemumaqa qa mu qi ip ki teqerl a ra ne ama aiska. De ra mai rat den be ra merarlik men ama kaska ama Mariaqa.

² Dai be qurli ra mai ve ama aavulki-ruut de ra mai ra merarlik ama kaska be ra mai dai ama quanases met ta be ra dai nemene ma Moses aa liinka, ip taquarl ai da i re qukmes tem uut ne ama Slurka aa rlenki.

³ De ra mai re mes nevet lungera ama asmes i ama Ngemumaqa aa Qevepka qa qurl a ra rem nget.

⁴ De ra mai ra srluup nevet luqia ama aiqi i ama Ngemumaqa aa Qevepka qa qurl a ra. Be qatikka lua i ai de ra tit, de ai de re srluup luqia ama kainaqi i ma Kristus ka rekmet be baing se qi men ama dulka ama kuilka ip bareq a ra. Be qatikka ai de qe na ra, ra tit.

⁵ Dav ama Ngemumaqa dai quasik ke narliip se ama buurlem na ra nevet lura i raquarli araa tekmeriirang dai ama viirang. Taqurla be ra ngip iasai sevet luqia ama qerlingki i ama ausaqa na qi.

⁶ Dai mager iv uurem ngim sagel lura de uuret lu aiv a qerang nanaa nge men per a ra. De mager iv uuret lu ip saqikka qula liirang aa nget den per a uut. Dai aiv uuret lu liirang aa dai uut drlem ai ama Ngemumaqa dai quasik ke narliiv uure tekmet ne ama viirang, ip saqikka raquarl lura i ra rekmet niirang.

⁷ Iraquarliani: Kuasik mager ip ngene lautu sagel ama Iaus ngen ama Sinap ip saqikka raquarl iari never a ra, ra rekmet. I ama Ngemumaqa aa Langinka dai ama lengi nge sil ma',

'Ta mugun de ra tes de re srluup, baiv aa de ama quatta ra tit ip te talak per ama nankina.'

Kisim Bek 32.6

⁸ Be quasik mager iv uure tekmet ne liina i uure ne ama nankina maden maden, ip taquarl iari never a ra i ra rekmet. Be naqatikka ver ama nirlaqa ama quanaska, dai ama 23,000 na ra dai ra ngip.

⁹ Dai saqikka quasik mager iv uure siquat ne ma Kristus, ip taquarl iari never a ra, ta rekmet. Taquarl be ama qem ama vu nget nge nismet na ra be ra ngip.

¹⁰ De qerlka quasik mager ip ngen deraqen i ngene serlin ama barlta i ama Slurlka qa mu ra ip ta tat never a ngen ip saqikka raquarl iari never a ra, ta rekmet i ra meraqen i re serlin sagel araa barl-iam i ma Moses ke ne ma Aaron. Taqurla, be ama Slurlka qa nem ama Angeluqa i luqa ip ke lenges be qa veleng ta.

¹¹ Dai be liirang aa i iirang nge men per a ra, dai liina iv iini nger teqerl a uut. Ai aiv uure tekmet taqurla dai diip liirang aa nge ren per a uut saqikka ip taquarl lura ama murlta. Dai be murl ama Ngemumaqa qa ruqun aa qaqet ip te iil lungera ama Lengi raqurliani, ip mager ip ngerel kel uut ip kula uure tekmet ne liirang aa. I raqurli, qurl uut pet lungera ama niirl i ama qares iv ama verlvverleser iini se ama aivetki.

¹² Dai ariq aiv iaq i qa tu aa qevep ai qa dai qurli qa maget de ama Ngemumaqa aa saqang, dai mager ip ket lu iv ait de qula qa aat.

¹³ Dav aip lua i ama qasiquatka qa men per a ngi ip ngi tekmet ne ama vu, dai mager ip ngiat drlem ai luqa ama qasiquatka dai saqikka qat den per iari. Taqurla dai quasik mager ip ngene narligel de ngene tekmet ne ama vu. I mager ip ngen diit kur ama Ngemumaqa i raquarli diip ke tekmet ip taquarl kel sil ai lu diip ke tekmet taqurla. I diip ke tekmet de mager ip ngene narligel ka per a nge ama qasiquat nanaa i nget den per a ngen. Be diip ke reqerl a ngen ne ama aiska be diip ngen diit nemen a nget. I diip ke tekmet taqurla i qe sem madlek na ngen ip ngen deraarl madlek pe ama qasiquat.

*Uure Lautu Sever Ama Ngemumaqa Dap Kurl
Ama Qevep Ama Vu Nget*

¹⁴ Dai gua rluavik, diiv iara ngu sil ba ngen aip ngu lu nanaa be medu ngua taqen taqurla sevet liina i re Lautu sagel ama Iaus ngen ama Sinap. Maikka ngua taqen a ngen madlek ip ngene ngim temanau ne a qerang nanaa i re tekmet ip te Lautu sagel iirang.

¹⁵ Ingua taqen sagel ngen, i raquarli ngene taqat drlem. Dai qatikka ngu narliip ngen diit kur a ngen a tuaqevep, aip kua ngua taqen ne gua revan dap kua quasik.

¹⁶ Dai mager ip ngene taqa narli. I ngen drlem ai aip lua i uure tekmet ne ama Slurlka aa Asmeski, de uut ter ama Kapka. De uure raring i uut taqen ne ama atlu sever a qa. Baiv aa de uure srluup nemet ka. Dai raqurla dai uure teqerl ai uut dai ama quanases mer uut i ma Kristus ka quarl te aa qerekkka bareq a uut. Baip maget de uure taneng ama bretki de uure bingmet na qi de uurerl kurl iak de iak. Baip maget de uut tes. Taqurla dai uure teqerl ai uut dai ama quanases mer uut i ma Kristus ka quarl te aa qetdingki bareq a uut.

¹⁷ Dai mager iv uut drlem liina, ai ama bretki dai ama quanaski. Dai aiv uut tes nemen a qi, dai quaatta i buup na uut, dav uur iing demna be ama quanases mer uut. Dai ngua taqen i lu raqurliani: Aiv uut mai uut ter ama langas nemene luqia ama bretki de uut tes, taqurla dai uure teqerl ai uut dai uur iing demna uut ne ma Kristus.

¹⁸ Dai ngu narliip ngen drlem ai saqikka murl liina raqurla gel ama Isrelkena. I lua i rerl kuarl te ama ranbandemiis dai lura i ret matna ver ama

Lautu dai saqikka ra tes iang naver a nget. Dai raqurla be re teqerl ai ra, ta iing demna re ne ama Ngemumaqa.

¹⁹ Dap nevet liina dai qua ngen dru a ngen a qevep ai ngua taqen sevet lura i rerl kuarl te ama asmes bareq ama Iaus de ngen ama Sinap i ai de re lautu sever a nget? Dap kua qurli liirang aa daleng me uut. Katikka quasik.

²⁰ Dap ngi lu ngua taqen taqurliani: Aip lua i lura i re lautu sagel ama Iaus de ngen ama Sinap, dai aip tat den se araa ranbandemiis de ra tu nget pet liirang aa angera arlim. Dai maikka ren bandemiis sagel liirang aa dap kuasiq ai re tekmet bareq ama Ngemumaqa. Taqurla be quasik ngu narliip ngeneng ngingdemna gene liirang aa ama Ngemumaqa aa qumes-iirang.

²¹ Katikka quasik mager ip ngi suup ama aiqi nemer ama Ngemumaqa aa kapka de ngen ama aiqi nemer aa qumes-iirang angera kapka. De saqikka quasik mager ip ngia tes ama Slurlka aa asmeski (ama Sakramen) dap per iang de ngia tu gia qevep maberl de ngia tes ama asmes i ra quarl tem nget bareq ama Iaus.

²² Kua ngene narliiv auur a Slurlka qa tu aa qevep mavik de ama qurek per a qa na uut? Kurli! I maikka aa dlek peviit, dav uut dai quasik. Katikka.

Mager Iv Uut Taarl Ne Ama Ngemumaqa Aa Rlenki Masmas

²³ Dai saqiaskerlka ngua taqen ne lunger iara ama lengi i sa iari ra sil na nget ma', 'Ama tekmeri-irang mai dai mager iv uure tekmet niirang.'

I liina dai ama revan. Dap kuasiq ai liina ai ama tekmeriirang mai i mager iv iirang nge tat never a uut i aiv uure tekmet niirang. Ama tekmeriirang mai dai mager iv uure tekmet niirang. Dap katikka quasik mager iv uure tekmet ne iarang iv uure lenges ne iari araa tuaqevap.

²⁴ De uut i uut tu auur a qevap dai quasik mager iv uut tu auur a qevap ip katikka uut tat never a nas. Kuasik. Dap mager iv uut tu auur a qevap iv uut tat never iari.

²⁵ Aip lua i ngenet lu ama serlik i rat den se nget nagel iari i rem nem nget, de qatikka ngenen ban per a nget de ngen dres. I quasik mager ip ngen dru a ngen a qevap maberl de ngene snanpet maden maden aip lungera ama serlik nge men naqua.

²⁶ I quasik mager ip ngene snanpet se ama serlik i raqurliani: Ama Ngemumaqa aa Langinka qa taqen taqurliani;

‘Ama aivetki, de ngen ama tekmeriirang mai ver a qi, dai qatikka ama Ngemumaqa aa tekmeriirang aa mai.’ *Sng.*

24.1

²⁷ De saqikka, ariq aiv iak i kuasiq ai qa tu aa qevap sevet ma Iesus, dai qa snanpet na ngen ip ngen dres ngene na qa ve aa vetki. De ariq aip ngene narliip ngen diit, dai maget. De qatti qerlka mager ip ngen dres ama tekmeriirang mai i qerl kurl a ngen. De quasik mager ip ngen dru a ngen a qevap maberl de ngene snanpet aip lungera ama asmes nge men naqua.

²⁸ Dav ariq aiv iak ka sil ba ngen ma’,

“Ai, lungera ama serlik dai sa ra quarl tem nget, be ra men se nget namer ama Iaus ngen ama Sinap angera vet.”

Dai be mager ip kula ngi as lungera ama asmes. I raquarli qa reqerl a ngi ne lungera ama lengi, i qa, dai as maikka kuasik ke taqat drlem aip ngu lu a nge ama atliini nanaa, de a nge ama viini nanaa. I arik ma ngia lenges ne aa tuaqevap sevet liina.

²⁹ Dai quasioq ai ngu tuqun a ngen ip kula ngen dres lungera, i raquarli ngen, ngen dru a ngen a qevap ai ama vu. Dap ngu tuqun ai ip, ‘Kurli’, i raquarli qatti iak dai diip ka tu aa qevap ai ngene tekmet ne ama vu.

Dav ariq aip kuasioq a qek ka taqen taqurla, dai mager ip ngia tes a qerang nanaa qut gua narliip. I qatti quasik mager ip ngua tit kur iaq aa tuaqevap se liirang aa i gua reving iirang be quasik mager ip ngu tekmet ne iirang.

³⁰ Dai ariq aip ngua meraqen ne ama atlu sagel ama Ngemumaqa de ngua tes, dai ngu lu nanaa be diiv iak ka taqen a ngua mavik sevet liina i ngua meraqen ne ama atlu sagel ama Ngemumaqa de ngu tekmet ne iini?

³¹ Dai aip ngen dres dap kua ngene srluup dap kua ngene tekmet ne a qerang nanaa, dai maikka mager ip ngene taqa tekmet niirang ip mager iv ama qaqet tet lu de ra taarl ne ama Ngemumaqa aa rlenki.

³² De ngu narliip ngen dru a ngen a qevap sever ama qaqet mai i ama Judaqena de ama Grikkena de lura i ra never ama Ngemumaqa aa Lautuqi, i quasik mager ip ngene tekmet ne ama tekmeri-irang maden maden ip ngene tekmet na ra ip te

serlmen se iirang be re aat.

³³ I saqikka ngen a ngua, i ai de ngu tekmet ne ama tekmeriirang mai i mager iv ama qaquet mai re narliip se iirang. I qatikka ai de quasiq ai ngua tat never a nas. Dav ai de ngua tat never iari ama qaquet, ip mager iv ama Ngemumaqa qe iames na ra.

11

¹ De maikka mager ip per a ngen aatmires dai mager ip ngen druaqen ngua, ip saqikka raquarl ngua, i ai de ngua tuaqen ma Kristus.

Ma Paulus Ka Taqen Sevet Liina I Re Ngung Ama Ning

² Iaira dai ngua taarl na ngen i ai de vem ngen se ngua, de ngene taneng ama lengi merep i sa ngua su ngen tem nget. I lungera ama gamansena i sa ngua qurl a ngen dai maikka ngen diit kut nget.

³ Dap kerlka ngu narliip ngen drlem ngen iang ama lengi raqurliani: Ma Kristus dai qurli qa daleng lura mai ama qaquet i ra nemen a qa. Dai ama quatka dai saqikka raqurla, i qurli qa daleng aa ngerlki. De ama Ngemumaqa dai qurli qa daleng ma Kristus.

⁴ Dai aiv iaq ama quatka i qa uung aa ningaqa de qe raring de qel sil ne ama lengi i ama Ngemumaqa qa qurl a qa rem nget ip bareq iari, dai qe sem kelep ma Kristus, i raquarli qa daleng me qa.

⁵ Dav aiv iaq ama nanki i quasik kia uung ara ningaqa, de qi raring de qil sil ne ngen ama lengi i ama Ngemumaqa qa qurl a qi ip bareq iari, dai qi sem kelep ara ngerlka, i qa i qa daleng me qi.

Dai be diip ki ip taqua luqia i ra rliimes per ara ningaqa re ama qesing.

⁶ Dai qerl be ngu tuqun, ai ariq aip kuasiq ama nanki qia uung ara ningaqa, dai mager ip te dik sev ara qesing iv ama velunget. De ariq aiv ama qelepki sa dikdik sev ara qesing ip ma velunget, dap kua liina ip te rliimes a nget mai, dai qerl mager ip ki uung ara ningaqa.

⁷ Dav ama quatka dai quasik mager ip keng uung aa ningaqa. I raquarli, qa dai ama nemki na qa i qe teqerl ne ama Ngemumaqa aa rlenki i qi veviit de ngen aa dlek. Dav ama nanki dai qia men never ama quatka ip kia taarl ne aa rlenki.

⁸ I raquarli ama quatka i ngere rarlma qa dai quasik ka men never ama nanki.

Dav ama nanki ma Iva dai qia men nemen ara ak ma Adam.

⁹ De qerlka kuasiq ai ama Ngemumaqa qa rekmet ne ama quatka ip bareq ama nanki, dap ka rekmet na qi ip ki bareq ara ak.

¹⁰ Kerl taqurla be lu mager iv ama nanki qi tekmet ne liirang aa ip ki teqerl ai qi dai ara ak daleng me qi. Dai be raquarli qi tekmet taqurla, dai be ama Angeluqena rem ngim de ret lu qi tekmet taqurla de ama arlias per a ra.

¹¹ Dap lua i men ama Slurlka aa liinka, dai ama nankina dai kuasiq ai qurli ra iai i ngerek se ra. De ama quatta dai kuasiq ai qurli ra iai i ngerek se ra. Kuasik. Ama nanki dai ip kia tat never ama quatka, de ama quatka dai ip ka tat never ama nanki.

¹² Murl dai ama Ngemumaqa qa rekmet ne ama nanki nemen ama quatka aa qetdingki. Dav iara

dai ai de ama quatta ra den men ama nankina. Dap katikka liina dai ama Ngemumaqa qa matna vet liirang aa mai.

¹³ Dai maikka ngua taqen na ngen madlek ip maikka mager ip ngen deraatmet se lungera ama lengi: Aip kua mager iv ama nanki qi raring sagel ama Ngemumaqa i quasik kia uung ara ningaqa? Katikka quasik.

¹⁴ I qatika uur ama qaqet, dai auur a tekmeri-irang ngere teqerl a ngen taqurliani, ai aiv ama ainkul ama quatka aa qesing, dai quasiq ai ama atlu raqurla be liina dai ama qeaves.

¹⁵ De ariq aiv ama nanki i ama ainkul ara qesing, dai nge rekmet be qim ngim ne ama atlu. Be diiv ama qaqet ta taarl ne ara rlenki nevet liina. I raquarli, ama Ngemumaqa qa qurl a qi re ama qesing ama ainkul nget ip ngere ngung per ara ningaqa.

¹⁶ Dav ariq aiv iak ke narliip ka taqen sep lungera aa gua lengi arlkames, dai as mager ip ke taqat drlem taqurliani: Ama Ngemumaqa aa liinka ver ama qerleng mai, de ngen a uut dai uuret dadem lungera ama lengi i sa ngua sil na nget. Katikka verleser aa.

Ama Korinkena Re Lenges Ne Ama Slurlka Aa Asmeski

¹⁷ Dai iara ngu narliip ngu sil ba ngen ne iarang i mager ip ngenet dadem iirang. De sevet ngene liina i ngu narliip ngua taqen sever iini. I quasik mager ip ngua taqen ne ama arlias nevet liirang aa i ai de ngene tekmet ne iirang. Kuasik. I aip lua i ngeneng iing demna ip ngene Lautu, dai ai de

quasiq ai ngene tekmet ne ama atliirang. Kuasik. I a ngen a tekmeriirang dai quasiq ai ama atliirang.

¹⁸ Dai nauirl dai ngu narliip ngua taqen sevet liini iara. I ngu narli ama lengi raqurliani: Aip lua i ngeneng iing demna ip ngene Lautu, dai ai de matmatmet na ngen. De qatikka ngen, ngen deraarl metna ne ama lengi. Be naqerl ngua tu gua qevap ai ani iang ama lengi dai ama revan nget.

¹⁹ I raquarli, ngua tu gua qevap ai nakka ani matmet na ngen per a ngen a lautuqi. Taqurla dai diip ngene raqat drlem sevet lura i raat drlem saatmit kur ama Ngemumaqa aa narliip.

²⁰ Taqurla dai be aip ngene ngingdemna ip ngene tekmet ne ama asmeski ip taquarl luqia i mekai ma Iesus ke ne aa risura ra rekmet na qi. Dai ai de quasiq ai ngene tekmet ip taqua lura i ra tes per ama asmeski i re taqa tekmet sagel ama Slurlka.

²¹ I raquarli ngen i iak de iak dai aiv ama getki vem ngen de ama qenken per a ngen sasmes a ngen asmes. Be iari dai ai de qurli ra i ama getki vem ta. Dav iari dai ai de re srluup ama wain i buup be re kabaing.

²² Dai ngu lu nanaa? Kua quasiq a ngen a nge ama vet ip ngen dres de ngene srluup pem nget? De qua ngen dru a ngen a qevap ai liina i ngen nemen ama Ngemumaqa aa liinka dai quasiq ai ama barliini? De qua ngen dren ip ngene sem kelep a ngen a rluavik i quasiq araa a nge ama asmes? Dai ngu lu diip ngua taqen a ngen nanaa? Kua diip ngua taqen ne ama arlias never a ngen a tekmeriirang? Maikka quasik.

Ama Bretki Iara Dai Ip Taquarl Ma Iesus Aa Qetdingki

Mat 26.26 Mak 14.22 Luk 22.19

²³ Lungera ama lengi i sa ngua qurl a ngen tem nget dai ngua mer a nget nagel ama Slurika qatikka. I lungera ama lengi dai nget taqurliani: Lua i se rletret iv aiv aa de ma Judas ke kuitkulbaing se ma Iesus bareq aa qumespik, de ama Slurika ma Iesus ka mer ama bretki be qa raneng a qi.

²⁴ De nauirl dai qa meraqen ne ama atlu sagel ama Ngemumaqa sever a qi. De qa bingmet na qi de qa ruqun ma',

'Ama bretki iara dai ip taquarl gua qetdingki, i ngurl kuarl tem ki ip kia tat never a ngen. Dai maikka mager iv ait de ngene tekmet taqurla ip pukpuktik per a ngen na ngua.'

Ama Wain Dai Ip Taquarl Ma Iesus Aa Qerekka

Mat 26.27 Mak 14.24 Luk 22.20

²⁵ Baip ta mes be verleset, de qa mer ama kapka be qa raneng a qa. De qa rekmet ne liina ip taqua qa rekmet se ama bretki. De qa ruqun ma',

'Luqi iara ama qerlapki dai gua qerekka i qe rletik bareq a ngen. I qatikka ne liina dai ngu rarles ne ama Aiska ama Iameska iv ama Ngemumaqa qe iames ne aa qaqet masmas. Dai qatikka mager ip ngene srluup ama wain i ngene tekmet taqurla aaviit, ip katikka mager ip pukpuktik per a ngen na ngua ai lu ngua rekmet taqurla ip ngua tat never a ngen.'

²⁶ Dai lungera ma Iesus aa lengi dai ngere teqerl taqurliani: Katikka aip lua i ngen dres ama bret de ngene srluup met luqa ama kapka, dai ngenel

sil sever ama getget de ngene auur a Slurlka aa aapngipki. I qatikka diip taqurla ip deng i saqias-kerlka qe guirl.

Uure Taqam Ngim Sede Auura Rlan De Uut Ter Ama Slurlka Aa Asmes

²⁷ Taqurla dai be ariq aiv iaq i quasik ke taqa mu aa qevep, lua i qa tes ama bretigl de qe srluup mer ama Slurlka aa Kapka, dai qe tekmet ne ama vu sagel ama Slurlka aa qetdingki de sagel ngen aa qerekka.

²⁸ Maikka mager ip katikka ama qaqeraqa qe raqam ngim miqet sede aa rlan nauirl, iv aiv aa de qa tes lungera ama bret de qe srluup ne met luqa ama Kapka.

²⁹ I raquarli, i aip luqa i quasik ke taqa mu aa qevep sever ama Slurlka a qetdingki, iv aiv aa de qa tes de qe srluup, dai qatikka qa, qa tarl se ama a Slurlka aa tuvetki sagelemiis.

³⁰ I raqurla be qerl buup ne iari veleqes na ngen i quasiq araa a nge ama dlek dap kua re temarl. Be iari dai sa ai de rep ngip.

³¹ Dap mager iv uure taqam ngim sede auur a rlan de uure narliiv uure ngim temanau ne liirang aa ama viirang i ai de uure tekmet niirang sagel ama Ngemumaqa de sagel iari ama qaquet, dai be quasik mager iv ama Slurlka qen ban a uut te ama merlen taqurla.

³² Dav aiv ama Slurlka qet lu auur a tekmeri-irang i quasiq ai ama atliirang, de lu qen ban a uut te ama merlen taqurla. I qe tekmet taqurla ip ke seserl ver a uut ip maikka mager iv auur a mugunes ip taquarl ke narliip. I ama Slurlka

qe tekmet taqurla iv aip lua nasat i uut ngip de quasik mager ip diip ke karabus na uut i qe nem uut semer ama altingki, ip taquarl lura i quasik ta tu araa qevap i diip ke nem ta semer ama altingki.

³³ Taqurla, dai be maikka gua rluavik, aip lua i ngene ngingdemna ip ngen dres ip taquarl murl ama Slurlka qe ne aa risura, dai maikka ngua taqen a ngen madlek ip kurli ngen de ver a na.

³⁴ Dai ariq aiv iak, i ama getki-vem-ka maden, dai mager ip ka tes pe aa vetki, iv aiv aa de qat den. I mager ip ngene tekmet taqurla i raqurliani: Taqurla ip diip kuasik mager iv ama Slurlka qe rekmet ne ama vu sagel ngen sevet liirang aa arle ves, i aip ngene ngingdemna de ngene tekmet niirang.

De as iang aa ama lengi sevet liina i ngene Lautu. Dap diip ngu seserl ver a nget i aip ngua men.

12

Ma Paulus Ka Taqen Sever Ama Dlek Muqas Muqas Nagel Ama Qevapka Ama Glasingaqa

¹ De saqikka ngen snanpet na ngua sever ama dlek muqas muqas i ama Qevapka ama Glasingaqa qen ban a uut. Dai gua rluavik, maikka ngu narliip ngene taqat drlem iirang.

² De ngen drlem ai liirang aa dai ama revan iirang: I as murl lua i ngen i quasik ngene Lautu sagel ama Ngemumaqa, de qatikka ai de ngenet dan de lura araa gamansena i ai de re Lautu sagel ama laus ngen iarang i quasiaq iirang nge taqen. Be qatikka ai de liirang aa nge tit se ngen puuqas nev ama ais ama vu nget.

³ Dai ngu narliip ngene taqa mu a ngen a qevep sever iang ama lengi raqurliani: Aip kurl ama Ngemumaqa aa Qevepka gel iak, de qerl kurl a qa re ama lengi, dai quasik mager ip luqa qa taqen ma’,

“Mager ip ngi lenges ne ma Iesus.”

De saqikka, luqa i quasik kurl ama Qevepka ama Glasingaqa gel ka, dai quasik mager ip ke tuqun ma’,

“Ma Iesus dai gua Slurlka.”

⁴ Dai ngu narliip ngene taqat drlem taqurliani: Ai quaatta i buup ne ama rleriirang ama dlek pem iirang muqas muqas nagel ama Qevepka ama Glasingaqa. Dap katikka luqa ama Qevepka i qerl kuarl te liirang aa dai qatikka ama quanaska.

⁵ De saqikka, quaatta i buup ne ama rleriirang i ama Ngemumaqa aa qaqet te tekmet ne iirang, dai dap katikka lura mai ret matna bareq ama Slurlka ama quanaska.

⁶ De saqikka, quaatta i quasiaq ama qaqet te tekmet ne araa rleriirang taquarlina, dap katikka ama Ngemumaqa ama quanaska kerl kurl ama Kristenkena re ama dlek. Be mager ip tet matna liirang aa ama rleriirang.

⁷ Dai be qatikka ai de ama Qevepka ama Glasingaqa qerl kurl ama qaqet i iak de iak te ama dlek i nget muqas muqas, ip mager ip ta tat never iari.

⁸ De ama Qevepka ama Glasingaqa dai qe tekmet ne iak be mager iv aa saikngias, be qa taqen sevet liirang aa i ama Ngemumaqa qa tu aa qevep sever iirang. De saqikka qe tekmet ne iaq ip ke teqerl ama qaqet ne ama adrlem sever ama Ngemumaqa aa aisiirang.

⁹ De qatikka luqa ama Qevepka ama Glasingaqa dai qatti qerl kurl iak te ama dlek ip ke taneng ama tuaqevap sagel ama Ngemumaqa ip ke raring ne aa dlek ip baingbaing se ama dlek pemiirang. De saqikka bareq iak, dai qatikka luqa ama Qevepka ama Glasingaqa dai qatti qerl kurl iak te ama dlek ip ke lemerl te ama arlem i nget muqas muqas.

¹⁰ De qatikka luqa dai qatti qerl kurl iak te ama dlek ip mager ip ke tekmet ne ama tekmeriirang i quasik mager iv a qek never ama aivetki qe tekmet ne iirang. De qatikka luqa ama Qevepka ama Glasingaqa dai qatti qerl kurl iak te ama dlek ip mager ip ka ter ama lengi nagel ama Ngemumaqa de qel sil na nget bareq iari ama qaquet. De qatikka luqa ama Qevepka ama Glasingaqa dai qatti qerl kurl iak te ama dlek ip ka drlem sal sil sevet lura i re taneng ama dlek nagel ama Slurlka de ngen lura i araa dlek nagel ama Kaak-ka. De qatikka luqa ama Qevepka dai qatti qerl kurl iak te ama dlek ip mager ip ka taqen ne iaq ama lengiqa i quasiq ai qa su nas tem ka. De qatikka luqa ama Qevepka ama Glasingaqa dai qatti qerl kurl iak te ama dlek ip mager ip kat drlem aiv iak ka taqen ne ama lengi i qi muqas ne ama lengiqa. Dai qa tal ama aa drlem ip ke guirltik lungera ama lengi bareq ama lautuqi.

¹¹ I qatikka liirang aa ama rleriirang muqas muqas, dai iirang nagel ama Qevepka ama Glasingaqa i ama quanaska. I qatikka qerl kurl iak te iang ama dlek muqas de saqikka iak te iang. I qatikka qe tekmet taqurla qur aa tuaqevap ama atlu nget.

*Uut Mai Dai Raquarl Ama Qetdingki Ama Qu-
naski*

¹² Dai ama qaqeraqa aa qetdingki dai qatikka ama quanaski, dap buup ne ara garli iirang. Dai saqikka ma Kristus aa qetdingki dai raqurla. I quaatta i buup ne auut ama qaquet, dap kurl uut men a na dai ama qetdingki ama quanaski. Be luqa ama liinka dai ma Kristus aa qetdingki.

¹³ I ngen drlem ai ver ama Ngemumaqa aa liinka, dai iari never a uut dai ama Judaqena na ra. De iari never a uut dai quasiq ai ama Judaqena na ra. De iari never a uut dai lura i ret matna naik i ama maatpitta na ra, de iari never a uut dai quasiq ai raquarl lura i ama maatpitta na ra. Dai be quaatta i uut never ama liin i nget muqas muqas dap mekai lua i ra ukmestem uut, de vet luus aa de ama Qevepka ama Glasingaqa qa rekmer iv uut dai nemen ama liinka ama quanaska. De ama Ngemumaqa qa mu ama Qevepka ama Glasingaqa ama quanaska de auur a rlan.

¹⁴ Dai uut drlem, ai ama qetdingki dai quasiq ai qi ne ama garl-iini ama quanas-iini naqatikka. Kuasik. Dap buup ne ara garli-iirang.

¹⁵ De ariq aiv ama ilaingiit nge ruqun ma', "Nguu dai quasiq ai ama ngeriqit. Taqurla be quasiq ai nguua nemen ama qetdingki." Dai quaatta i iit nge taqen taqurla dap katiaskerl iit nemen ama qetdingki.

¹⁶ De ariq aiv ama asdemki qia ruqun ma', "Nguu dai quasiq ai ama sakngaqa, taqurla be quasiq ai nguua ne men ama qetdingki." Dai quaatta i qia taqen taqurla dap katiaskerl ki nemen ama qetdingki.

17 Dai ariq aiv ama qetdingki mai dai ama sakn-gaqa naik, dai ngu lu diip ke narli ama lengi nanaa? Kuasik maget.

De ariq aiv ama qetdingki mai dai ama asdemki naik, dai ngu lu diip ki raren sever iarang nanaa? Kuasik maget.

18 Dav ama qetdingki dai quasiaq ai raqurla. Kuasik.

I qatikka ama Ngemumaqa dai murl ka mu ama garli iirang i iani de iani ver ama qetdingki, i qatikka qur aa narliip.

19 Dai qatikka ariq aip kurli iani aa ama garli iini i ngerek se iini, dai liina dai maikka quasiaq ai ama qetdingki aa ama revan ki.

20 Dav ama qetdingki dai quasiaq ai raqurla. Kuasik.

I ama qetdingki dai buup ne ara garli iirang, be iirang dai ama qetdingki ama quanaski.

21 De ama sakn-gaqa dai quasik mager ip ke ruqun ama ngeriqit ma', "Ariq aip kuasik kurli ngi na ngua, dai qatikka ngerek se ngua dai diip kurli ngua maget."

De ama ningaqa dai quasik mager ip ke ruqun ama ilaingiit ma', "Ariq aip quasiaq a ngi, dai qatikka ngerek se ngua dai diip kurli ngua maget."

22 Kuasik.

I iarang ama garli iirang per ama qetdingki i ai de uut tu auur a qevap ai quasiaq ai iirang anger a nge ama dlek. Dai ariq aip quasiaq iirang, dai ama qetdingki dai quasik mager ip kurli qi maget.

23 De ai de uut tu auur a qevap ai quasiaq ai iarang ngerem ngim ne ama atlu, dai maikka ai de uure taqa uas tem iirang. De iarang aa ama garli iirang

per ama qetdingki i quasik mager ip kurli iirang sekgames. I be maikka ai de uure taqa ngung per iirang.

²⁴ Dav iarang ama garli iirang, dai ai de qurli iirang sena. I qatikka murl ama Ngemumaqa qa mu ama garli iirang mai men a na ver ama qetdingki. Be liirang aa i quasiq ai iirang ngerem ngim ne ama atlu dai maikka ai de qe taqa tekmet siirang.

²⁵ I qa rekmet taqurla, iv ama qetdingki dai quasik mager ip matmatmet na qi. Kuasik. Dap mager ip katikka iirang nge tat never a na ne ama gamansena ama atlu nget.

²⁶ Taqurla be aiv iani ama garli iini ngere taneng ama getget, dai qatikka ama garli iirang mai dai diiv iirang ngere taneng ama getget. De ariq aip ta raqa tekmet se iani be ama arlias per iini dai saqikka diiv ama arlias per iirang mai.

²⁷ De saqikka ngen mai raqurla. I ngen mai dai ip taquarl ai ma Kristus aa qetdingki. Be ngen dai ama garli iirang per ama qetdingki.

²⁸ Be ama Ngemumaqa dai sa qa mu ama qaqet ip tet matna veleqes ne aa Lautuqi. Be lura i re rarles dai lura i ma Kristus aa Aposel na ra. De lura ve ama luqupka ip ma udiiram, dai aa Aamkina-ra. De lura ve ama luqupka ip ma depguas, dai lura i ama Ngemumaqa qa mu ra ip te su ama qaqet ip tel sil ve aa Lengi angera rleng barek lura i ra tu araa qevap. De qerlka ama Ngemumaqa dai sa qa qurl iari te ama dlek ip mager ip te tekmet ne ama tekmeriirang i quasik mager iv ama qaqet te tekmet niirang ne araa dlek. De iani i ama Ngemumaqa qa qurl iari te ama dlek

ip mager ip te tekmet de maget se ama arlem per a ra. De iani i ama Ngemumaqa qa qurl iari te ama dlek ip mager ip ta tat never iari. De iani i ama Ngemumaqa qa qurl iari te ama dlek ip te ruirl se ama Ngemumaqa aa liin. De iani i ama Ngemumaqa qa qurl iari te ama dlek ip ta taqen ne iang ama lengi i quasiq ai ra su nas tem nget.

²⁹ Dai ngu lu nanaa? Kuarl ama qaqet mai dai ma Kristus aa Aposel na ra? Kuasik. De quarl ama qaqet mai dai ip ta ter ama lengi nagel ama Ngemumaqa de rel sil na nget bareq iari? Kuasik.

De quarl ama qaqet mai dai aa Aamki-na-ra? Kuasik. De quarl ama qaqet mai dai mager ip te tekmet ne ama rleriirang i quasik mager iv ama qaqet te tekmet niirang ne araa dlek? Kuasik.

³⁰ De quarl ama qaqet mai dai mager ip te tekmet de maget se ama arlem per a ra? Kuasik.

De quarl ama qaqet mai dai mager ip ta taqen ne ama lengiqa i quasik ta su nas tem ka? Kuasik.

De quarl ama qaqet mai dai mager ip te guirltik pet lungera ama lengi i nget muqas muqas i iari ra taqen na nget? Kuasik.

I qatikka ama qaqet mai dai iaq a uaik ama rletki de saqikka iak.

³¹ Dap maikka mager ip ngene dlek i ngene narliip ngen deret lungera ama dlek i maikka nget peviit nagel ama Qevepka ama Glasingaqa.

13

A Sturlka Aa Ngimsevetki

De diip ngu teqerl a ngen ne ama mugunes i maikka ama atluus i mager ip kurli ngen taqurla.

¹ Arik aip ngua, i mager ip ngua taqen ne ama qaqet araa lengi i nget muqas muqas de ngen ama Angeluqena araa lengi, dap kuasiq ai gua arlem never iari, dai ngua tekmet naik, be ngua dai ip taquarl ama dramki i quasik met ki, i qik nak, dap kuarl ama geramutki i qik nak naik i aiv iak ke uaming ki.

² De ariq aip ngua i mager ip ngua ter ama lengi nagel ama Ngemumaqa de ngul sil na nget bareq ama qaqet, dav arik aip kuasik gua arlem dai ngut matna naik.

De arik nguat drlem liirang aa mai i kuasiq ama Ngemumaqa qa sil bareq iari niirang, de arik lua i ngu taqat drlem se ama Ngemumaqa aa lengi mai be mager ip ngu su iari, dap kuasik gua nge ama arlem, dai ngut matna naik.

De ariq aip ngua, i ngua tu gua qevep madlek sagel ama Ngemumaqa ip ke tekmet ip taquarl ngu nen ka, be mager ip ngu tekmer iv ama dam nge tirl ianai de saqi miasai muk, dap kuasik gua nge ama arlem dai ngut matna naik i quasik maget na ngua qur a qeni.

³ De ariq aip ngua i ai de ngun ban per ama asmes de ngurl kurl lura i kuasiq araa qerang, de quaatta i ariq aip ngua quarl temiis bareq ama qaqet ip te veleng ngua ne ama altaing, taqurla dav ariq aip kuasik gua arlem never iari, dai liina, dai diip kuasiq ai ama Ngemumaqa qe van a ngua i raquarli ngu tekmet ne liirang aa.

⁴ Aiv iaq aa arlem never iak, dai kuasiq ai masmasna ama qurek per a qa na qa i aip ket tekmet ne ama vu sagel lura. De diip ke tekmet ne ama atlu sagel luqa. De ai de kuasiq ai ama vu aa

rutka ne lura i buup ne araa tekmeriirang. De ai de quasiaq ai qa taarl nanas de quasik ke manep ne iari.

⁵ De ama tekmeriirang i quasiaq ai ama atlu iirang dai quasik mager ip ke tekmet niirang sagel iari. De quasik mager ip ka ter ama tekmeriirang, ama atliirang ip bareq a nas, dap kuasik ka tu aa qevep sever iari. De quasik mager ip masmasna rletrlet per a qa ne iari. De quasik mager ip kat drlem sever ama viirang i ai de iari re tekmet niirang sagel ka.

⁶ De ai de quasiaq ai ama arlias per a qa never ama tekmeriirang i quasiaq ai ama atliirang. Kuasik. Dav ai de ama arlias per a qa never ama tekmeriirang ama atliirang.

⁷ De quasik mager ip kel sil sever ama tekmeriirang ama viirang i iari ra rekmet niirang sagel ka. De qatikka diip ka tu aa qevep ai iari re tekmet ne ama atlu iirang. De qatikka diip ka tu aa qevep ai diiv ama Ngemumaqa qa tat never iari ip ta tit kut ma Iesus Kristus aa ais. De quaatta i aiv a qerang nanaa nget den per a qa dap katikka diiv aa arlem never iari.

⁸ Dai liina i iv auur a arlem never iari, dai qatikka quasik mager ip diip perleset ne liina. Maikka quasik maget.

Dap liina i ai de ama Qevepka ama Glasingaqa qerl kurl iari re ama dlek ip ta ter ama lengi nagel ama Ngemumaqa de rel sil na nget bareq iari, dai diip perleset niini. De liina i ai de ama Qevepka ama Glasingaqa qerl kurl iari re ama dlek ip ta taqen ne iang ama lengi i nget muqas muqas, i quasiaq ai ra sunas tem nget, dai diip perleset ne

liina. De ngene liina i ai de ama Qevpeka ama Glasingaqa qerl kurl iari re ama saikngias. Dap nasat dai saqikka diip prleset ne liina.

⁹ Dai iara dai naqatikka uut drlem ama garli iirang nevet liirang aa ama tekmeriirang. De ai de ama Ngemumaqa qerl kurl a uut te ama lengi iv uurel sil bareq iari, dai ai de qel sil ba uut ne ama garli iirang nevet liirang aa i nasat de qe rekmet niirang bareq a uut.

¹⁰ Dap lua i aip liirang aa nge men i maikka maget niirang, de diip pet lungera ama niirl de liirang aa mai i iara dai ama garli iirang i uut drlem iirang, dai diip perleset niirang.

¹¹ De murl lua i as ama rluimka na ngua, dai ai de ngua taqen ip katikka raquarl ama rluimka qa taqen. De qatikka ai de ngua tu gua qevpep sever ama tekmeriirang ip taquarl ama rluimka. De ai de nguat drlem be nguat tat met se ama tekmeriirang ip taquarl ama rluimka. Dav aip lua i sa ama barlka na ngua, de sa ngua verleset never ama rluimka aa tekmeriirang.

¹² De iara dai naqatikka uut drlem ama garli iirang never ama Ngemumaqa aa tekmeriirang; ip taquarl ai da i iak ket lu aa rluaqa ve ama nangesaap. Dav aiv aap nge mit dai qet lu aa rluaqa sekgames. Dap lua i nasat, dai diiv uuret taqat drlem ama Ngemumaqa. Be iara dai naqatikka nguat drlem ama garli iini. Dap lua i nasat dai diip nguat drlem ama tekmeriirang mai, ip taquarl ama Ngemumaqa i qe taqat drlem a ngua.

¹³ Be iara dai ama tekmeriirang aa ama depguas i quasik mager ip prleset niirang i ama Ngemumaqa qe narliip se uut iv uure tekmet niirang.

Maikka mager iv uut tu auur a qevep sever ama Ngemumaqa ip ka tat never a uut. De mager ip kurl uut de uurem ngim de uut drlem ai diiv uure raneng ama tekmeriirang i maikka ama atlu iirang i sa ama Ngemumaqa qa sil ai diip ke qurl a uut tem iirang pe uusep. De qatikka mager iv auur a arlem never iari. Be liina i maikka iini veviit nemene liirang aa i maikka mager ip katikka uure tekmet niini dai liina ma': Maikka mager ip katikka auur a arlem never iari.

14

Mager Ip Ngene Narliip Ngenel Sil Ne Ama Nge- mumaqa Aa Lengi

¹ Dai be raquarli liina dai iini veviit i mager iv uure tekmet niini, dai be maikka ngu tuqun a ngen ip slepslep per a ngen iv a ngen arlem never iari ama qaqet. Dap kerlka mager ip ngenek nak madlek ip ngene taneng ngen ama dlek i nget muqas muqas i ai de ama Qevepka ama Glasingaqa qerl kurl lura i ra tu araa qevep. Dai be liina i maikka mager ip ngene narliip siini, dai liina i mager ip ngene nen ama Qevepka te aa dlek ip ngen deret ama lengi nagel ama Ngemumaqa de ngenel sil na nget bareq iari.

² Dai ngua taqen a ngen ip ngene tekmet taqurla, i raquarli, aiv iak ka taqen ne ama lengiqa i quasiaq ai qa sunas tem ka, dai quasiaq ai qa taqen sagel ama qaqet. Kuasik. Dap ka taqen sagel ama Ngemumaqa naik. Dai mager ip ngen drlem ai ama revan taqurla, i raquarli; quasiaq a qek kat drlem aip ka taqen nanaa. I qatikka qa taqen ne

ama Slurlka aa lengi i ama trleses pem nget i nget nagel ama Qevepka ama Glasingaqa.

³ Dap luqa i qa ter ama lengi nagel ama Ngemumaqa de qel sil na nget bareq iari, dai qa taqen sagel ama qaqet. Taqurla dai be rat drlem ama Ngemumaqa aa lengi de ngere sem madlek ne araa tuaqevrep. De rat drlem ai lungera ama lengi dai ngere sem madlek na ra ip maikka mager ip ta tit kut ma Iesus Kristus aa ais iirang. De lungera ama lengi dai diip nge tat never a ra be mager ip te dlek pe araa merlen.

⁴ De aiv iak i qa taqen ne iaq ama lengiqa i quasiaq ai qa sunas tem ka, dai qatikka qa tat never a nas. Dav aiv iak i qa ter ama lengi nagel ama Ngemumaqa de qel sil na nget bareq iari, dai qa tat never ama Ngemumaqa aa liinka mai.

⁵ Dai ngu narliip ngen mai ngen deraqen ne iang ama lengi muqas i ai de quasiaq ai ngen sunas tem nget. Dap liina i nakka iini veviit, dai ngu narliip ngen deret ama lengi nagel ama Ngemumaqa de ngenel sil na nget bareq iari. Dai be luqa i qa ter ama lengi nagel ama Ngemumaqa de qel sil na nget bareq iari, dai aa rletki veviit. Dap luqa i qa taqen ne ama lengiqa i ai de quasiaq ai qa sunas tem ka, dai aa rletki dai nakka qi re navuk. Dav arik ka taqen ne ama lengiqa muqas dai mager ip ke guirltik pet luqa ama lengiqa bareq iari ip mager ip ta mai raat drlem, be diip ka tat never ama Ngemumaqa aa liinka mai.

⁶ Dai gua rluavik, ariq aip lua saqi ngus pas tem ngen be ngua taqen per a ngen ne ama lengiqa i ama Qevepka qe qur a ngua, dai diip kuasik a qek ke guirltik pet luqa ama lengiqa. Dav ariq aiv ama

Ngemumaqa qa reqerl a ngua ne ama trleses pem iirang de ariq aip ka qurl a ngua te aa saikngias de aip ngen a ngua, ngua sil ne ama lengi i ngua mer a nget nagel ka dai diip mager ip ngu raat never a ngen.

⁷ De iara ngu siquat sevet liirang aa i quasiaq iirang ngere iames i liirang aa ip taquarl ama ailekmetka de ama gitaqi, dai saqikka quasik mager iv iirang ngere taqat matna anger a lat, i ariq aip kuasiaq iirang ngere taqak nak. I aip kuasiaq iirang ngere taqak nak, dai quasik mager iv uuret lu ai uure taing taqurla.

⁸ De ariq aip kuasiaq ama rlaunka qe taqak nak, dai lura i ai de ra tes, dai quasik mager iv a qek ka tuvem ip ka tit sever ama arasmesna.

⁹ Dai saqikka ngen taqurla. I ariq aip ngen deraqen ne iang ama lengi nagel ama Qevepka sagel ama qaqet i quasik tat drlem a nget, dai quasik mager ip tat drlem pe lungera ama lengi angera rleng. Be a ngen a lengi dai diip nge tit naik.

¹⁰ Dai naqerl ama a revan, i buup ne ama lengiqa i qa muqas muqas per ama aivetki. Be lungera ama lengi i nget muqas muqas dai mager iv iari re sil ba na.

¹¹ Dav ariq aiv iak ka taqen per a ngua de quasik nguat drlem, dai be diiv uun dai raquarl ama nangis-iam na uun sagel na.

¹² Dav ama a revan, i maikka ngene narliiv ama Qevepka qerl kurl a ngen te ama dlek i nget muqas muqas. Dai mager ip ngen dugelnas ne lungera ama dlek ip ngene tekmet ne liirang aa

i maikka mager iv iirang ngere taqat mat never ama lautuqi.

Ma Paulus Ka Taqen Sevet Liina I Ra Taqen Ne Ama Lengiqa I Qa Muqas Muqas

¹³ Dai be aiv iaq i qe taneng ama a dlek ip ka taqen ne ama lengiqa i ai de quasiaq ai qa sunas tem ka, dai mager ip ke raring sagel ama Ngemu-maqa ip mager ip kerl kurl a qa re ama dlek ip mager ip ke guirltik pet luqa ama lengiqa.

¹⁴ I ariq ngu raring ne ama lengiqa i ama Qevepka qa qurl a ngua, dai ngu raring dap kuasik nguata drlem ama rarlimini ve angera rleng.

¹⁵ Dai ngu lu diip ngu sana? Diip ngu raring ne ama Qevepka aa dlek de qerlka diip ngu raring ne ngene gua tuaqevep. De diip ngu taing ne ama Qevepka aa dlek de qerlka diip ngu taing ne gua tuaqevep.

¹⁶ Dai ariq aip ngi raring ne ama lengi muqas, dap kurl iaq de gia snaing, dap kuasik kat drlem aip ngi raring nana, dai kuasik mager ip ka taqen ne ama atlu sagel ama Slurlka pet gia raring sagel ama Ngemumaqa.

¹⁷ I ama revan i ngia taqen ne ama atlu sagel ama Ngemumaqa, dap luqa de gia snaing dai kuasik ke taqat drlem, de maikka quasiaq ai ngia tat never a qa.

¹⁸ Ngu taqen ne ama atlu sagel ama Ngemumaqa, i raquarli, ai de ngua taqen ne iang ama lengi i nget muqas muqas. Be maikka ngua uirl se ngen.

¹⁹ Dap ngu narliip ngua taqen sagel ama Lautuqi ne ama lengi i ama seserl nget. I aip ngu taqen ne ama lengi i buup per ama ainkul ne ama lengi

muqas muqas dai liina dai quasik ai ama atliini, i quasik ngu tat navet. Dap kuatta i ngu taqen ne ama langas dap ngen taqat drlem ama rarlimini ve a nger a rleng dai liina pe viit.

²⁰ Gua rluavik, kula ngen dru a ngen a qevep ip taquarl ama arluis i quasiq araa a nge ama adrlem. Kurli. Dap liina i ngen dru a ngen a qevep sever ama viirang dai mager ip ngen ip taquarl ama arluis i as kuasik tat drlem se ama viirang. Dap liina i ngen dru a ngen a qevep sever ama tekmeriirang dai mager ip ngen dru a ngen a qevep ip taquarl ama barlta.

²¹ I ve ama Ngemumaqa aa Langinka dai qa meraqen ma',

'Diip ngu nem ama nangista ip te qurl gua qaqet te ama lengi: I diip ta taqen per a ra ne ama lengiqa i quasik tat drlem a qa. Dap kati-askerl diip kuasiq ai re narligel gua lengi.'

Lo 28.49 Ais. 28.11-12

I qatikka ama Slurlka qa meraqen taqurla.

²² Taqurla dai be liina i ra taqen ne iaq ama lengiqa muqas, dai liina i ama Ngemumaqa qe teqerl ne aa dlek. I quasiq ai qe teqerl lura i sa ra tu araa qevep sever a qa. Kuasik. Dap ke teqerl lura i quasik ta tu araa qevep sever a qa.

Dav ama Lengi i ama Aamki-na-ra i ai de ra taqen a nget bareq iari, dai liina i ama Ngemumaqa qerl kurl lura i ra tu araa qevep sever a qa. I liina dai quasiq ai barek lura i quasik ta tu araa qevep.

²³ Taqurla dai be aiv ama qaqet mai nev ama Lautu ra iing demna, de ngen mai ngen deraqen ne ama lengiqa i qa muqas muqas; dav ariq aip

ngene iari ra man i quasiq ai ra tu araa qevrep de ngene lura i quasik tat drlem; taqurla dai be diip te tuqun ai ngene kabaing.

²⁴ Dav ariq aip ngen mai ngen deret ama lengi nagel ama Ngemumaqa de ngenel sil na nget bareq iari, be ariq aip luqa i quasik ka tu aa qevrep, dap kua iak ka men be qa man i luqa i quasik kat drlem, dai diip ngen mai ngene sil ba na ne ama Slurka aa lengi ne a ngen a lengiqa, dai diip ngere qutgil de luqa. I diiv ama lengi ngere reqerl a qa ai qa dai qat drlem sa tekmet ne ama viirang.

²⁵ I ama tuaqevrep mai ama vu nget i ai de ngere trles i muk de aa rlan, dai diip kurli nget sekgames. Be qa dai diip ka aan aa buum, de qe Lautu sagel ama Ngemumaqa. Be qa dai diip ke sil ma', "Maikka ama revan, i qurli ama Ngemumaqa veleqes na ngen."

Mager Iv A Raring Ngere Taqat Mit Naser A Na Ver Ama Lautu

²⁶ Dai be gua rluavik, aip lua i ngene ng-ingdemna ip ngene lautu, dai ngu lu mager ip ngene sana?

Diip ngene tekmet taqurliani:

Iari dai diip te ruirl se ama taing.

De iak dai diip ka taqen ne iang ama lengi ip ka tat never iari ip te taqat drlem se ama Ngemumaqa aa Lengi.

De iak dai diip ke su re iang ama lengi i ama Ngemumaqa qa reqerl a qa na nget ip kel sil bareq iari.

De iak dai diip ka taqen ne ama lengiqa i ai de quasiq ai qa sunas tem ka.

De iak dai diip ke guirltik pet luqa ama lengiqa bareq ama qaqet ne araa lengi.

Dai liirang aa i ngene tekmet niirang, dai mager ip ngene tekmet niirang iv iirang nge tat never ama Ngemumaqa aa qaqet i muk per ama lautu.

²⁷ De ariq aiv iari i muk i re narliip ta taqen ne ama lengiqa i ai de quasiaq ai ra su nas tem ka, dai mager iv ama udiam ian deraqen. Dap kuariq aiv ama depguas na ra, de qatikka deng aa. De mager ip ta taqen i iak nauirl baiv aa de sagel iak. De qerlka mager ip kurli ngene iaq aa i mager ip kel sil vet lungera ama lengi i lura ra taqen na nget.

²⁸ Dav ariq aip kuasiaq a qek ip ke guirltik per ama lengi, dai lura i ip ta taqen ne ama lengiqa i ai de quasiaq ai ra sunas tem ka, dai mager ip sung na ra i muk per ama lautu. De qatikka mager iv iak de iak ka taqen kuarla de ra taqen sagel ngen ama Ngemumaqa.

²⁹ De saqikka iani i ariq aiv iari i re taneng ama lengi nagel ama Ngemumaqa ip tel sil bareq iari, dai naqatikka mager ip ma udiam dap kuarl ama depguas na ra dai mager ip ta taqen. De mager iv iari dai mager ip te taqa mu araa asdem te lura araa lengi de mager ip te taqam ngim per a nget aip maikka qua nget nagel ama Ngemumaqa.

³⁰ De iani qerlka, i aiv ama Ngemumaqa qa re-qerl iaq i muk per ama Lautuqi ne iang ama lengi, dai luqa i sa laira qa arles ip ka taqen, dai mager ip sung na qa. De qatti aa ding se luqa ip ke sil ne lungere ama lengi i askerlka ama Ngemumaqa qa re-qerl a qa na nget.

³¹ I ngu tuqun a ngen ip ngene tekmet taqurla, i raquarli mager ip ngen mai i muk per ama Lautuqi dai mager ip ngen deret ama lengi nagel ama Ngemumaqa de ngenel sil na nget bareq iari ver ama Lautuqi. Dap mager ip ngene tekmet ne liirang aa i ngene tekmet niirang i aiv iak ke ares de sagel iak. Taqurla ip mager ip ngen mai ngene sunas nevet lungera ama lengi. De mager ip ngen mai ngene dlek i ngen diit kut ma Iesus aa ais.

³² De iani i luqa i qe taneng ama Qevepka aa dlek ip ka ter ama lengi nagel ama Ngemumaqa de qel sil na nget bareq iari, dai saqikka qe taneng ama dlek ip mager ip ke rarles de riktik dem ka sa meraqen, i aip lua i qe rarles ip ka taqen de lua ip tiktik dem ka.

³³ Dai ngen drlem ai ama revan taqurla, i raqurliani: Ama Ngemumaqa dai quasiq ai, ai de qe tekmet ne ama tekmeriirang i qe tekmet maden maden, i quasiq ai qe tekmet niirang nademna. Dap ke narliip se uut iv uure taqa tekmet ne ama tekmeriirang nademna de ne ama uupka.

Dai aip lua i ngene ngingdemna de maikka mager ip ngene tekmet ne ama tekmeriirang ip taquarl ama Ngemumaqa aa iang ama liin ngere tekmet.

³⁴ De aip lua i ngene ngingdemna ip ngene Lautu, dai quasik mager iv ama nankina re su. I ama nankina dai quasiq mager ip ta daleng ama quatta. Dap mager iv araa ding se ama quatta iv araa dlek daleng me ra. I qatika lungera ip taquarl ve ama Ngemumaqa aa Langinka i ma Moses ka meraqen.

³⁵ De qerlka ariq aiv a qeni nanaa i ama nankina re narliip tat drlem, dai mager ip kurli iv aip samuk sev araa vet, de qatikka mager ip te snanpet ne araa ngerlvik. I raquarli quasiaq ai maget taqurla iv ama nanki qia taqen per ama Lautu.

³⁶ Dai ngu lu nanaa? Kua ngen dru a ngen a qevrep ai ngen i murl ngen arles i ngen sil bareq ama qaqet ne ama Ngemumaqa aa lengi? Maikka quasik. De qua ngen aa naik i ngen mer ama Ngemumaqa aa lengi, dap kuasik te iari ama qaqet? Maikka quasik.

³⁷ Aiv iak peleqes na ngen i qa tu aa qevrep ai qe taneng ama dlek nagel ama Qevrepka ip ka ter ama lengi nagel ama Ngemumaqa ip kel sil na nget bareq iari, dap kua iang nanaa ama dlek i nget nagel ama Qevrepka ama Glasingaqa, dai mager ip ke rarlis gel aa tuaqevrep sevet liina i iara ngua iil sagel ngi. I qatikka lunger iara i ngu lil sagel ngen, dai qatikka ama Slurlka aa tekgelem aa i qa qurl a ngua.

³⁸ Dav ariq aiv iak ka tiirl i quasik ke narliip ke narligel lungera i lu ngua iil iara, dai saqikka quasik mager ip maikka ngene narligel ka.

³⁹ Dai be gua rluavik, diip ngu perleset ne lunger iara ama lengi i iara ngua taqen a ngen taqurliani: Maikka mager ip ngene nen ama Slurlka ip te ama Qevrepka aa dlek ip mager ip ngen deret ama lengi nagel ama Ngemumaqa de ngenel sil na nget bareq iari. De qerlka ariq aip lura i ra tu araa qevrep te narliip ta taqen per ama Lautuqi ne ama lengi i ai de quasiaq ai ra sunas tem nget, dai quasik mager ip ngene kel ta.

⁴⁰ Dap mager ip ngene taqa lautu ngen ama tekmeriirang mai ama atliirang de maikka ngene tekmet niirang ma seserl nademna.

Katikka verleset aa.

15

Sa Ma Kristus Ka Ngip De Qa Maarlviit

¹ Dai gua rluavik, ngu narliip puktik per a ngen iara ne ama Lengi ama Atlunget. I lungera i sa ngua sil ba ngen na nget i lua i ngua arles i baing se ngua gel ngen. I lungera ama lengi i sa ngen mer a nget kerlka. De sa ngen maarl malkuil ne lungera ama lengi angera dlek.

² I be ariq aip ngene taneng lungera ama lengi merep i ngua su ngen, dai diiv ama Ngemumaqa qe iames na ngen. Dai ariq aip ngen dru a ngen a qevep maberl dai diip ngene mali dalkuil te ama aiska ama atluqa.

³ Saqikka ngua sil ba ngen ip saqikka raquarl ama Slurlka qa sil ba ngua. I maikka lunger iara ama lengi dai nget peviit ip katikka raquarl ta iil ve ama Ngemumaqa aa Langinka ai ma Kristus dai qa ngip bareq auur a viirang.

⁴ De ra mu qa mer ama demka men ama dul. Baip naser ama niirlaiam de luqa ip ma depguas dai ama Ngemumaqa qa rekmet na qa be qa maarlviit never ama aapngipki. I raqurla ip katikka raquarl murl ta iil ve ama Ngemumaqa aa Langinka.

⁵ Baiv aa de qa mit sagel ma Pita be qa reqerl a qa nanas. Baip maget de qa mit sagel aa risura i

lura i ai de ra tis ta ai ama malepka ngen a iam na ra.

⁶ Baiv aa de qa mit sagel aa rluavik i ama 500 na ra be ra lu qa. I maikka buup ne iari never lura dai re iames dap naqatikka iari never a ra ta ngip.

⁷ Baiv aa de baing se qa gel ma Jems be qa lu qa. Baip maget de baing se qa gel aa Aposelkena de ra lu qa.

⁸ Be maikka aip nasat de qa men sagel ngua be qa reqerl a ngua nanas. Dap kuasiq ai qa men sagel ngua ip taquarl sagel iari. Dav ip taquarl ama rluimka i qa men tenavuk ne aa nirlaqa be quasiq a qek kat drlem ai diiv aa qat den. Be quasiq a qek ka tu aa qevap ai diip ke iames. Dai quasiq ai mager iv a qek ka tu aa qevap ai ma Iesus dai mager ip baing se qa gel ngua. Dai saqikka raquarl liina i maikka masna qa mer a ngua iv aa Aposel na ngua be quasik mager iv a qek ka tu aa qevap ai mager ip taqurla sagel ngua.

⁹ Dai ngua i ngua veleqes ne ma Kristus aa Aposelkena, dai ngua re navuk. Dap ngua dai quasiq ai ama atluqa na ngua ip mager iv ama qaqet ta tis ngua ai ma Kristus aa Maatpitka na ngua. I raquarli mekai ngu lenges ne ama Ngemumaqa aa qaqet be re tal ama merlen.

¹⁰ Dap kurli ngua mager a iara, i raquarli ama Ngemumaqa dai vem ka se ngu ne aa ngimsevetki. I maikka ama Aposelkena dai ai de ret matna maden, dav ama Ngemumaqa qa qurl a ngua re ama dlek be ngu ruirl se ra ne ama rleriirang mai. I qatikka, quasik gua nge ama dlek dav ama Ngemumaqa aa dlek ngen aa arlem de gua rlan.

¹¹ Dai be qua ngua i ngua sil ba ngen ne ama lengi,

dap kua iari ama Aposelkena ra sil ba ngen na nget. Dai qatikka lungera ama lengi i ai de uurel sil na nget bareq ama qaquet dai nget taqurlna. Taqurla, be mekai ngene narli lungera ama lengi de ngen dru a ngen a qevep sever a nget.

Ama Qaquet Dai Nasat De Saqias Ta Raarlviit Never Ama Aapngipki

¹² Dai iara ngu narliip ngen dru a ngen a qevep sevet liini iara: Aip lua i uurel sil dai uurel sil taqurliani: ‘Ama Ngemumaqa dai sa qa maarl ne ma Kristus ne veleqes ne ama a ngipta.’ Dai quasik mager iv a qek never a ngen ka taqen ma’, “Ai diip kuasik mager iv ama ngipta ra raarlviit never ama aapngipki ip te iames.”

¹³ Dap ngen dru a ngen a qevep sevet liini iara: Ariq aip liina i ama revan, ai saqias kuasik mager ip diiv ama qaquet ta raarlviit ip te iames. Dai raqurla dai quasik mager iv ama Ngemumaqa qa raarl ne ma Kristus ne veleqes ne ama ngipta.

¹⁴ De qerlka raqurliani: Arik liina i quasik ai ama Ngemumaqa qa maarl ne ma Kristus never ama aapngipki, dai ama lengi i uurel sil sevet ma Kristus, dai quasik mager ip nge tat never a qek maikka. De qerlka iani raqurliani: Liina i ngen dru a ngen a qevep sevet ma Kristus dai quasik iini nge tat never a ngen.

¹⁵ Dai ariq aip taqurla, dai ngene liina ngere teqerl ai uurel sil ne ama tekmeriirang sever ama Ngemumaqa dai quasik ai ama revan iirang. I raqurli uurel sil dai qatti muqas ne liirang aa i ai de ama Ngemumaqa qe tekmet niirang. I uurel sil ai qa iames ne ma Kristus never ama aapngipki.

Dai ariq aiv ama revan i quasiq ai mager iv ama qaqet ta raarlviit never ama aapngipki, dai liina dai be quasik mager ip ma Kristus ka raarl never ama aapngipki.

¹⁶ Ii, dai ariq ama revan i ama Ngemumaqa dai saqias diip kuasiq ai qe iames ne ama qaqet never ama aapngipki, dai ama Ngemumaqa dai quasiq ai qa maarl ne ma Kristus never ama aapngipki.

¹⁷ Dai ariq aiv ama revan i quasiq ai ama Ngemumaqa qa maarl ne ma Kristus, dai a ngen a tuaqevap sever a qa dai diip nge tit naik. Dai be qatiaskerl kuasik mager ip ma Kristus ke iames na ngen nemer a ngen a viirang.

¹⁸ Dai ariq aiv ama revan taqurla, dai saqikka liina iara i ngul sil ba ngen dai ariq ama revan: I lura ama qaqet i ra ngip, dap ta tu araa qevap sevet ma Kristus, dai sa ra mit puuqas.

¹⁹ Be arik ma Kristus dai mager ip ke raneng auut a iara ver ama aivetki naik, de quasik mager iv uur raarl never ama aapngipki. Dai maikka uut dai diiv ama arlemigl na uut malai, ver auur aatmires de ama qaqet mai dai maikka diiv araa arlem never auut malai.

²⁰ Dap qatikka quasiq ai raqurla, i raquarli ma Kristus dai sa qa maarlviit never ama aapngipki. A revan. I qa dai qa arlma i qa maarlviit never ama aapngipki. Taqurla be aa liinka mai dai saqikka diip ta raarl never ama aapngipki.

²¹ Dai uut drlem ai raquarli ma Kristus ke iames, dai saqiaskerlka diiv ama Ngemumaqa aa qaqet te iames i raqurliani: I qatikka ama quanaska ma Adam qa rekmet taqurla be ai de ama qaqet tep ngip. Dai saqikka raqurla, i iaq ama qaqeraqa

qa rekmet be ama qaquet dai saqiaskerlka diip te iames naser ama aapngipki.

²² Dai lu ngua taqen i raqurliani: I qatikka raquarli ma Adam dai quasik ka narligel ama Ngemumaqa, dai qa rekmet be aa laanivas dai be diip te ngip. Dai saqikka raqurla i ma Kristus dai maikka qa narligel ama Ngemumaqa, de qa rekmet be aa qaquet dai saqiaskerlka diip te iames ne ama qetdingki ama iameski.

²³ Be sevet liina i diiv uur raarlviit never ama aapngipki, dai ama Ngemumaqa dai sa qa muvu-usep ip ma Kristus dai diip ka arlma. Be aip laip i diip pet luqia ama giqi i diip ma Kristus ke guirl sasari dai diip ka raarl nauut aa liinka mai never ama aapngipki, ip ke iames nauut masmas.

²⁴ Be diip ke lenges ne ama qaquet araa barlta araa dlek. I lura i ai de re uas te ma Gaman, de lura i ama barlta ip taquarl ama Kiapkena, de ngen ama barlta ver ama bisnis mai. Baip ka verleset i qe tekmet ne liina, de diip ke qurl aa Mam ama Ngemumaqa te ama tekmeriirang mai iv aa Mam ke uas tem iirang mam.

²⁵ I raquarli ma Kristus dai mager iv ama King na qa ip deng i qe uirl se aa qumes-ta.

²⁶ Be sa aip ka uirl se aa qumes-ta, de diip ke uirl se ngen ama aapngipki qerlka.

²⁷ I ama Langinka dai qa sil ma,

‘Ama Ngemumaqa qa mu Qa ip ke uas te ama tekmeriirang mai.’ *Sng. 8.6*

I lungera ama lengi dai nge reqerl auut ai ma Kristus dai qe uas te ama tekmeriirang mai. Dap

katikka quasik mager ip ke uas te ngen ama Ngemumaqa, i raquarli ama Ngemumaqa qa qurl a qa re ama tekmeriirang mai.

²⁸ Dav aip lua i sa ma Kristus ke uas te ama tekmeriirang mai, de diip ma Kristus dai qa runas per aa Mam ama Ngemumaqa aa arlim. Dap nauirl dai aa Mam ka mu ama tekmeriirang mai ver aa Uimka aa arlim. Dav aip lua i ama Ngemumaqa aa Uimka qa mu nas per aa Mam aa arlim, dai diiv ama Ngemumaqa qe uas te ama tekmeriirang mai.

²⁹ I ngu siquat ne ama snanpet, ma', "Dai ariq ama revan i quasik mager ip saqias diiv ama Ngemumaqa qe iames ne ama qaqet never ama aapngipki, dai ngu lu a nge ama rarlimini nanaa iv iari re qukmes te iari ip ta tat nevet lura i sa ra ngip?"

Dai ariq aip liina i saqias diip kuasiq ai ra raarlviit; dai ngu lu nanaa iv iari re qukmes te iari ip ta tat nevet lura?

³⁰ De ngu lu sever auut dai nanaa? Ai de buup ne ama qaqet te serlin a uut i uuret matna luqi iara ama rletki. Be ai de mas mas te narliip te lenges na uut.

³¹ De gua rluavik, maikka ngua taqen ne gua revan, i ai de ver ama niirl mai de qurli ngua de ama aapngipki araa aam. I ngul sil ba ngen i raquarli maikka ama arlias per a ngua malai i iara dai qurli ngen mene ma Iesus Kristus auur a Slurlka.

³² I murl vet ma Epasas dai ngu ne gua qumes-ta dai re siquat ip te lenges na ngua ip taquarl ama aurlka i qes nismet ne ama serlik-per-a-qa i ian dresna ve ama qevel. Dai ngu lu nanaa, be ngua

maarl malkuil pet lungera ama merlen i ariq aip kuasiq ai diiv ama Slurlka qa raarl na ngua never ama aapngipki? Dai saqikka ani mager iv uure tuqun ma’,

‘Katikka mager iv uure dlek iv uut tes ama asmes de uure mali re ama qerlav iv auur arlias navet liina naik, i raquarli ama qares ip diiv uure prleset naver ama aivetki.’ *Ais. 22.13*

³³ Dai quasik mager iv a ngen a ding se iari ama qaqet ip te kaak tem ngen. I ngen drlem lungur iara ama lengi ma’, “Ariq aip ngene paikmet ngene ne lura i ai de kuasiq ai re tekmet ne ama atlu, dai diip te rekmet na ngen be ngene lenges ne a ngen a tekmeriirang ama atlu iirang.”

³⁴ Dai mager ip ngene taqa mu a ngen a qevrep de ngenerl guirl sev ama Ngemumaqa aa aiska ama revanka. I as iara dai ngenet dadem lura i quasik ta tu araa qevrep sever ama Slurlka aa dlek i diip ke iames na uut naser ama aapngipki de ai de ngene tekmet ne ama viirang. Dai qula ngene tekmet taqurla. I maikka ngu sek de lungera ama lengi iv ama qelep ngen, i raquarli quasik iari never a ngen ta drlem se ama Ngemumaqa.

Ama Qetdingki I Qia Maarlviit Never Ama Aapngipki Dai Qi Muqas

³⁵ Dav ariq aiv a qek never a ngen kes snanpet ma’, “Ngu lu ama qaqet i sa ra ngip dai diip te iames nanaa? De ngu lu diiv araa qetdeng dai nget nanaa i aip ta maarlviit never ama aapngipki?”

³⁶ Arik te snanpet i raquarli quasik ta tu araa qevrep, dai liina dai ama kabaing. I diip ngu su ngen ne ama qasiquatka raqurliani: Aip ngia

qutserl ama gambem per ama aivet, baiv aa de vurl vuum arle ves be uum ngere iames de sik te uum angera qetdingki, i qatikka mager ip taqurla ver uum are ves be uum ngere iames.

³⁷ Be luqa ama gamka i ngia qutserl ka ve ama aivet dai qatikka ama gamka naik. Dai be luqa i ngia qutserl ka dai aip purl ve a uuves dai diip kuasiq ai aa qetdingki ip taquarl luqa i ngia qutserl ka. Kuasik. I naqatikka ngia qutserl ama gamka naik. I qua ariq ama lagat dap kuarl a nge ama gam nanaa i ngia qutserl nget.

³⁸ Dai be a nge ama gamka i qa nanaa, dai qatikka ama Ngemumaqa qe tekmet na qa ip ke riirl ip katikka nget ip taquarl ke narliip lungera ngere riirl taqurla. De qatikka qe tekmet ne lungera ama gam be ngere riirl i qatikka iak muqas de iak.

³⁹ De ama tekmeriirang angera qetdeng per ama aivetki dai quasiq ai nget taquarlina. Kuasik. I ama qaqet dai araa uaik ama qetdingki dai qi raquarlina. De ama velam i nget muqas muqas dai a nger aa uaik ama qetdingki dai qi raquarlina. De saqikka ama uaik angera qetdingki dai qi raquarlina. De saqikka ama lubi angera uaik ama qetdingki raquarlina.

⁴⁰ De iani, i saqikka liirang aa ver ama uusepka dai saqikka iani ngerem ngim taquarlina, de iani saqikka. De saqikka liirang aa ver ama aivetki dai iani ngerem ngim taquarlina de saqikka iani. Dai ngen du a ngen a qevep sevet liirang aa ai lu iani ngerem ngim muqas taqurla de iani: I liirang aa ver ama uusepka dai iirang nge raqan-men iv iirang ngerem ngim per ama uusepka. De liirang

aa iara ver ama aivetki dai ama atliirang ip sasari sever ama aivetki.

⁴¹ I ama nirlaqa dai aa ramuremiis dai nget muqas, de ama iaqunki dai saqikka ara uang ama ramuremiis, dai nget muqas, de ama ualdang dai saqikka angera uang ama ramuremiis dai nget muqas. De qatikka ama ualdang i iak de iak dai saqikka aa uang ama ramuremiis dai nget muqas.

⁴² Dai saqikka lu diip taqurla i diiv ama Ngemumaqa qe rekmet ne aa qaquet ip saqiaskerlka re iames never ama aapngipki. I diip te raneng iaiq ama qetdingki i qi muqas. I ama qaqeraqa aa qetdingki i aip kia ngip de ra qutserl ki dai ai de sesik tem ki, ip taquarl ama gamka i aiv ama qaqeraqa qa qutserl ka ve ama aivet. Dap saqiaskerlka aiv ama Ngemumaqa qa rekmet ne luqia ip ki iames, dai be luqia dai saqias kuasik mager ip sik tem ki.

⁴³ I luqia ama qetdingki i re kutserl ki i mek dai quasiq ai ama atluqi. Dav ama qetdingki dai ama Ngemumaqa qa rekmet na qi be saqiaskerlka qi iames, dai maikka diiv ama atlu qi malai. I luqia ama qetdingki i ra qutserl ki i mek dai quasiq ara a nge ama dlek. Dav aiv ama Ngemumaqa qa rekmet na qi ip saqiaskerlka qi iames, dai maikka diiv ama dlek per qi malai.

⁴⁴ De ama qetdingki i ra qutserl ki i mek dai ama qetdingki i ama Ngemumaqa qa rekmet na qi ip kurli qi iara ver ama aivetki. Dav aiv ama Ngemumaqa qa rekmet na qi ip saqiaskerlka qi iames, dai diip luqia ama qetdingki i qa rekmet na qi ip kurli qi vuusep.

I qatikka mager ip taqurla i raqurliani: I auur

a qetdeng i ama Ngemumaqa qa rekmet na nget ip sasari sever ama aivetki. De saqikka auur a qetdeng i ama Ngemumaqa qa rekmet na nget ip kurli nget pe uusep.

⁴⁵ De qerlka ama Ngemumaqa aa Langinka dai qa taqen ne iang ama lengi, taqurliani:

‘Ama Ngemumaqa qa arles i qa rekmet ne ma Adam de qe iames ne aa qetdingki.’ *Stt. 2.7*

I luqa dai qurli qa ver ama aivetki. Dav ama Ngemumaqa qa nem ma Iesus ip saqikka raquarl ma Adam i qe iames, de qa arles i qa qurl auut te aa Qevepka be uure iames ne aa dlek.

⁴⁶ Dav ama qetdingki i ama Ngemumaqa qa qurl a uut nauirl dai quasiaq ai luqia ama qetdingki i qa rekmet na qi ip kurli qi vuusep. Kuasik. I qa qurl a uut te luqia ama qetdingki ip mager iv uure taneng a qi de qurl uut iara ver ama aivetki. Be aip laip de diip ke qurl a uut te luqia ama qetdingki ip mager ip kur uut per ama Ngemumaqa aa luqupki i qi vuusep.

⁴⁷ Murl ama Ngemumaqa i qa arles i qa rekmet ne ma Adam dai qa rekmet ne aa qetdingki ne ama qerlik never ama aivetki. Dap ka nem ma Iesus ip saqikka raquarl ma Adam. Dap luqa dai qa men manarevuk nev uusep.

⁴⁸ Dai be raquarli ama qaquet mai ra men nevet ma Adam, i ama Ngemumaqa qa rekmet na qa ne ama qerlik, dai be re taneng ama qetdingki i qi never ama aivetki ip taquarl ka. De saqikka raqurla, i lura i ra nemen ma Kristus dai diip te ngim muqas, i raquarli i diip te raneng ama qetdingki nagel luqa i qa men manarevuk.

⁴⁹ I iara dai uure taneng ama qetdingki ip sasari sever ama aivetki ip maikka raquarl luqa ma Adam aa qetdingki. De saqikka laip dai diiv uure raneng ama qetdingki i maget kur ama luqupki i qi vuusep. I maikka diip ki ip taquarl ma Kristus aa qetdingki.

⁵⁰ Gua rluavik, diip ngu reqerl a ngen ne liina. Luqia ama qetdingki i qi ip sasari sever ama aivetki, dai quasik mager ip kia ran savet luqia ama luqupki sagel diip nasat de ama Ngemumaqa qe uas masmas. I maikka diiv uut mai dai diiv uur ngip iara ver ama aivetki. I quasik mager ip luqi iara ama qetdingki ki iames masmas ip taquarl maravuk.

⁵¹ Dai be ngen narli! Diip ngu sil ba ngen ne ama trleses pem iini. I liina dai raqurliani: Uut, i uut tu aaur a qevap dai diip kuasiq ai uut mai uure ngip. I raquarli lura i as diip kurli ra vet luus aa i ma Kristus kerl guirl, de qurli ra naa na qa, dai diip ke guirltik pet ngen araa qetdingki.

⁵² I diip liina nge ren taqurla se ama serlmenes. I aip luqa ama nirlaqa qa men, de diiv ama Angeluqa qe iis aa rlaunka ip ke sil ai ma Kristus aa nirlaqa qa man. I lu ngua taqen taqurliani: Aip lua i ama rlaunka qa nak, de lura i murl ta ngip i ra mu araa qevap dai diip masna ta raarl de guirltik per araa qetdeng ip ma iames nget. Dai be uut i uut tu aaur a qevap i as uure iames pe liina, dai qerlka diip guirltik per aaur a qetdeng ip sevet lungera ama qetdeng i mager ip kurli nget pe uusep.

⁵³ Dai be ngul sil ba ngen ai diip liina nge ren taqurla i raqurliani: Lunger iara ama qetdeng i uure taneng a nget dai diip ngere ngip de sik tem

nget, de diip guirltik per a nget sevet lungera ama qetdeng i quasik mager ip diip ngere ngip de sik tem nget.

⁵⁴ Dai be aip liirang aa nge men taqurla, i diip guirltik per auur a qetdeng dai iirang nge men ip taquarl murl ta iil. I nget taqurliani:

‘Ama Ngemumaqa dai sa qa verleset ne ama aapngipki araa dlek. A revan! *Ais.*
25.8

⁵⁵ De saqikka ra iil ma’,

‘Kuarl ama aapngipki sev auut pes i qia uung per auut? Sa quasik ai raqurla!

Dap kuarl ama aapngipki sev auut pes i mager ip ki lenges nauut ip taquarl ama qenaingki? Katikka quasik maget! *Hos 13.14*

⁵⁶ I ama viirang nade auur a rlan dai ip taquarl ama qenaingki i diip ki peleng uut. De saqikka ama Slurlka aa Lo dai lungera angera dlek ip ngere peleng auut sever ama viirang arle ves i sa uur rekmet niirang.

⁵⁷ I maikka auur a Slurlka ma Iesus Kristus dai sa qa uirl se liirang aa, i iirang sev auut pes. Be diiv uut na qa, uure uirl. Taqurla dai uut taarl ne aa rlenki ne ama atlu malai.

⁵⁸ Dai be gua rluavik, maikka mager ip ngene dlek per a ngen a tuaqevap. I quasik mager iv a ngen a ding se a qek ip ke guirltik per a ngen a tuaqevap. Dap maiki, mager ip katikka mas mas ngenet matna madlek bareq ama Slurlka. I raquarli ngen drlem, ai i ai de ngenet matna bareq a qa, dai diip kuasiq ai a ngen a rleriirang nge tit naik.

16

Ma Paulus Ka Taqen Sever Ama Qelaing Ip Tem Nem Nget Sevet Ma Jarusalem

¹ De qerlka ngene snanpet sevet liina ip te ngingdemna ne ama qelaing ip nge tat never ama Ngemumaqa aa qaqet pet ma Jarusalem. Dai lu ngu guirltik taqurliani: Katikka mager ip ngenet dadem ama lengi i mekai ngua iil sagel lura, i ama Ngemumaqa aa liinka vet ma Galatia Provins.

² I mekai ngua iil ip te tekmet taqurliani; Aip lua i ngene ngingdemna ver ama Sandi dai mager ip ngen dru iang ama qelaing pet garli. I qatika mager ip ngen deraatmet lungera ama qelaing i ngen matna be rem nget pet luqa ama Lautuqa. De mager ip katikka ngene uas te liirang ama garli iirang pe a ngen a vet, de qatika ngen dru iarang ama qelaing iirang ip nakka mager ip buup ne iirang. I mager ip ngene tekmet taqurla be sa aip diip kurl ama qelaing pet garli dai be saqias kuasik mager ip diip ngene ngingdemna ne ama qelaing i aip ngua men sagel ngen.

³ I ngu narliip ngene nem lungera ama raatmaat-nevet savet ma Jarusalem, ip nge tat nevet lura i quasiaq araa qerang. De qerlka mager ip ngen der iari ama quatta, i ama atlura ip ta iit se nget. Be aip lua i sa baing se ngua i muk de diip ngu qurl lura ama quatta te ama langin, iv ama Jarusalemkena dai rat drlem sever a ra.

⁴ Dav ariq aip ngua mu gua qevap ai mager ip ngen na ngua, ngua tit, dai diip mager ip te na ngua uut tit.

Ma Paulus Ke Narliip Ket Lu Ama Qaqet Pet Ma

Korin

⁵ I ngene lu, naqatikka diip ngu ngaang de ngut matna vet ma Masidonia i maikka diip kuasiq ai qurli ngua i muk. De diip ngua ren ip ngu paikmet sagel ngen.

⁶ De mager ip ngen derat never a ngua i aip ngua mu gua qevep ai saqi lu diip ngua tirl iasai.

⁷ Maikka quasik ngu narliip kurli ngu na ngen se ama veluus. Dap maikka vem ngua se ngen ip kurli ngua gel ngen sa ma ainkules, i ariq aiv ama Slurlka dai aa narliip taqurla.

⁸ Dap diip kurli ngua iara vet ma Epasas ip deng i sa verleset ne ama Judaqena araa asmeski i ra tis ki ma Pentikos.

⁹ I ngu narliip kurli ngua iara vet luus iara i raqurliani: Ama Slurlka dai sa qe tekmer ip ma mereqes ba ngua ip ngul sil de ngu su vetpet ne aa Lengi ama Atlunget. Dap buup ne ama qaquet i re siquat i rel kel ngua ip kula ngu tekmet taqurla.

¹⁰ Dai ariq aip baing se ma Timoti gel ngen ip ke paikmet, dai ngu narliip ngene tekmet ip kurli qa maget i lua i qurli qa gel ngen. I ngen drlem, ai qet matna bareq ama Slurlka, ip saqikka raquarl ngua.

¹¹ Dai ait de qurla a ngen ba qek ka ngim tem-anau na qa. Dap ngene uas tem ka iv ama uupka de aa rlan, de diip ngene nem ka sagel ngua ne ama uupka nagel auut Mam. I ngene lu, kurli ngua naa na qa ip ke guirl i qe ne aa rluavik i ra i ret matna.

¹² De iani i ngen snanpet na ngua sevet ma Apolos auur a rluaqa i ai de uuret matna. Katikka ai de ngu teqestem per a qa i ngu snanpet na qa ip

ka tit sagel ngen, i qe ne aa rluavik i ret matna. Dap kuasiq ai aa narliiv aa ip kat den iara. Dap naqerl diip ka ren i aiv i mager ip lua qat den.

Iang Ama Lengi I Ma Paulus Ke Perleset Ne Aa Langinka Na Nget

¹³ Maikka mager ip ngene taqa uas temiis. De mager ip ngene dlek i ngen dru a ngen a qevep sevet ma Kristus. De ngen deraarl malkuil ip taquarl ama quatta ama dlek per a ra, i quasik mager ip teng ning a qerang. De quasik mager iv a ngen a ding se a nge ama viirang muqas muqas iv iirang ngere uas tem ngen.

¹⁴ Dai aip ngene tekmet ne a nge ama tekmeri-irang nanaa, dai qatikka mager ip ngene tekmet niirang i raquarli a ngen a arlem never ama Ngemumaqa de ngen ama qaqet.

¹⁵ Dai ngen drlem liirang iara sevet ma Stepanas ke ne aa liinka. I ra nevet ma Akaia Provins dai ra arlma i ra tu araa qevep sevet ma Kristus. De qerlka ra rekmer iv araa rletki ip ta tat never ama Ngemumaqa aa qaqet. Dai be gua rluavik, maikka ngua taqen a ngen madlek,

¹⁶ ip mager ip kerlka ngenem ngim sagel lura ama qaqet taqurla de ngen diit naser a ra. De mager ip ngene palu gel lura mai i ra iing demna vet luqi iara ama rletki, de ret matna madlek ip te prleser a qi.

¹⁷ Dap maikka ama arlias per a ngua iara i raquarli baing se ma Stepanas ke ne ma Potunatas de ma Akaikus gel ngua iara vet ma Epasas. Dai lua i kuasiq ai qurli ngen iara, be ra mat never a

ngua ip kuasiq ama arlem ngua i raquarli quasiq iara ngut lu ngen.

¹⁸ De ra rekmet na ngua be gua rutka qa raqa mugun de saqikka de a ngen a rlan taqurla. Dai be mager ip ngene palu gel ta de ngene taqa mu a ngen a qevep sevet liirang aa i lura ra taqen niirang.

¹⁹ Ama Ngemumaqa aa liin ne ama qaçet per ama luquviirang iara vet ma Ausia Provins, dai ra nem araa lengi ne ama atlu sagel ngen. De ma Akuila ke ne ma Prisila, i ian nem ama lengi ne a ama atlu, i buuv iam ne ama Slurlka aa ngimsevetki. De ama Ngemumaqa aa qaçet i ai de re ngingdemna ve ian a vetki dai saqikka ra nem araa lengi ne ama atlu sagel ngen.

²⁰ De a ngen ari mai iara, dai ra nem araa lengi ne ama atlu sagel ngen. Dai aip lua i ngeneng iing demna, de qatikka mager ip ngene tekmet ne ama atlu sagelna i ngene sarl a ngen a ngerik kana ip liina ngere teqerl ai a ngen arlem never a na.

²¹ Diiv iara ngu iil lunger iara ne gua ngerik katikka. *Ama lengi ne ama atlu nagel ngua, i ngua ma Paulus.*

²² Ariq aiv iaq i quasik ke narliip ke quarl temiis bareq ama Slurlka, dai mager iv ama Ngemumaqa qe rekmet ne ama vu sagel ka. Auura Slurlka, Ngia ren!

²³ De mager iv ama Slurlka ma Iesus aa ngimsevetki sagel ngen.

²⁴ De ngu narliip ngu sil ba ngen ai gua arlem never a ngen. I raquarli ama quanases mer uut mene ma Iesus Kristus.

Katika verleser aa.

A SLURLKA AA LANGINKA AMA IAMESKA
The New Testament and Ruth in the Qaqet Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Kaket long Niugini

copyright © 1996 Papua New Guinea Bible Translation Association

Language: Qaqet

Translation by: PNG Bible Translation Association

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-10-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 31 Aug 2023

2899de9a-fcdc-50f9-9b11-75696f7b3ec5